

A decorative vertical element consisting of a series of parallel black lines runs down the center of the page, passing through the title.

OMNES UNUM

(TODOS UNO)

1959
ŠTEV. 5

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV
V ZAMEJSTVU

K A Z A L O

Filip Zakelj: Veliki slovenski cerkveni oče	129
Anton Benetek: Duhovnik in zvon	131
Tone Gosar: Zbranost v Bogu	135
Miha Meho: Neoddano pismo	140
Franc Mihelčič: Razvoj krščanske osebnosti	144
Pavel Slapar: Cerkev v Jugoslaviji	150
Novice od povsod	157

Glede vseh upravnih zadev in poravnave naročnine se obračajte naravnost na upravo: Rev. Stanko Škrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina, ali pa na sledeče sobrate poverjenike:

Kanada: Rev. Anton Vukšinič, 146 Bell Street, Port Colborne, Ontario.

U. S. A.: Rev. Karel Pečovnik, St. Petr's Church, Dumont, Minn.

Čile: Rev. dr. Anton Trdar: Capellán, Hacienda Aculeo, Est. Hospital, Chile

Italija: Rev. Tone Iskra, Chiesa del S. Nome di Maria, Foro Traiano 89, Roma

Trst: Rev. Jože Jamnik, Via Nazionale 89, Marianum, Opčine Trieste.

Gorica: Mons. dr. Franc Močnik, Via Don Bosco 3, Gorizia.

Avstrija: Rev. Vinko Zaletel, Viktringer Ring 26, Klagenfurt.

Ostala Evropa: Rev. Zdravko Reven, Grand' Rue, 37, Charleroi, Belgique.

Naročnina: Za Argentino in Čile 40 argentinskih pesov. Za U. S. A. 2.50 dolarja. Za vse ostale dežele vrednost zamenjave 2.50 dolarja. Kdor želi, more poravnati naročnino z mašnimi štipendiji. To velja zlasti za Evropo. Opraviti je treba tri sv. maše. Naj nihče ne opravi maš prej, dokler mu ni sporočeno, da so namenjeni zanj že določeni. Maše, za katere nam ni sporočeno, da so sprejete oz. opravljene, smatramo za neopravljene in naročnino za neporavnano.

Uprava

OMNES UNUM

GLASILO SLOVENSКИH DUHOVNIKOV V ZAMEJSTVU

LETO VI.

1959

STEV. 5

VELIKI SLOVENSKI CERKVENI OČE

Filip Žakelj, Argentina

Pred dobrimi tridesetimi leti je sedanji komunistični pisatelj Miško Kranjec pri seji ljubljanskega dijaškega Orla predlagal, naj bi na vabila za neko Slomšekovo proslavo, na kateri je potem rajni frančiškanski pater dr. Hugo Bren ob skioptičnih slikah navdušeno razlagal Slomšekovo življenje, napisali: „Svečana spomemba škofa Antona Martina Slomškega“. Tako svečano spomembo božji služabnik Anton Martin Slomšek letos še posebno zasluži, ko obhajamo stoletnico, odkar je ta veliki ljubitelj slovenskega naroda po mnogih naporih prenesel škofovski sedež lábotske škofije iz št. Andraža v Maribor.

Prelat dr. Franc Grivec je že pred dva in tridesetimi leti zapisal: „Če je slovensko ljudstvo kateremu svojih sinov dolžno ljubezen in spoštovanje, tedaj pač težko najdemo moža, ki bi bil obojega bolj vreden kakor naš Slomšek.“ (1) Pred sedmimi leti pa je rajni dr. šaruga Matija na mednarodnem evharističnem kongresu v Barceloni prav trdil: „Slomšek je bil svojemu narodu to, kar sta bila sv. Ciril in Metod vsem Slovanom: duhovnik, vzgojitelj, osnovatelj šol, ploden pesnik in pisatelj; hotel je prepojit z naukom evangelija celotno življenje svojega ljudstva.“ (2) Francé Dolinar pa mu je pred dvema letoma dal zaslužen naslov: Veliki slovenski cerkveni oče. (3) Že v življenju so bili duhovniki in verniki prepričani, da je Slomšek sveto živel. To prepričanje skoraj sto let po njegovi smrti ni nič manjše, ampak vedno bolj raste. Rajni mariborski škof dr. Ivan Jožef Tomažič je z veliko vnemo začel z rednim škofijskim postopkom za razglasitev škofa Antona Martina Slomškega za blaženega. Iz domovine so stišijo glasovi, da bodo letos pod vodstvom mariborskega škofa dr. Maksimilijana Držečnika ta prvi postopek srečno zaključili.

Slomšek je živo veroval in zvesto ljubil sveto katoliško Cerkev ter spoštoval namestnika Jezusa Kristusa na zemlji. Kakor biser je cenil svoj duhovniški poklic ter mu delal vsekdar čast kot kaplan, spiritual v celovškem sementu, nadžupnik, celjski opat in škof obširne lábotske škofije. Sam je s pomočjo drugih dobrih duhovnikov pisal „Djanje svetnikov božjih“, pa je njihova dejanja tudi sam posnemal. Njegov veliki vzornik je bil zlasti sv. Frančišek Saleški. Boril se je proti svojim napakam, zlasti proti jezi in razdražljivosti prav do smrtnih ure. Junaško je rasel v ponižnosti in pohlevnosti. Kanonik Franc Kosar, njegov

spovednik in prvi življenjepisec trdi, da je bil njegov sveti spovedenec mož zatajevanja samega sebe, mož uboštva, mož daritve (tu misli na Slomšekovo obilno radodarnost), mož neutrudne delavnosti, pa tudi mož molitve. Glede njegove pobožnosti do Matere božje dobesedno takole pravi: „S posebno gorečnostjo pa so Marijo, Mater božjo častili in vsak večer, preden so šli spat, njej v čast molili sveti rožni venec. Pristrčno je ljubil Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu, mnogo premišljeval in molil ter cenil duhovno branje. Sv. pismo in cerkvene očete je vzljubil že v semenišču.

Ljubil je Boga nad vse, v Bogu pa vse ljudi. Njegovo škofovsko vodilo je bilo: „Vse v večjo slavo božjo in za zveličanje duš.“ Težko bi našli duhovnika in škofa, ki bi tako ljubil bogoslovce in duhovnike. Bil jim je resnični prijatelj in skrbni oče. Najbolj srečnega in veselega se je počutil v družbi duhovnikov. Bil je apostol svetega nedolžnega veselja. Iz vsega njegovega življenja, nauk in spisov lahko spoznamo, kako je ljubil nedolžnost in čistost. Po Jezusovem zgledu je z vsem srcem ljubil otroke in mladino. Pospesheval je zdravo šolstvo, kolikor je le mogel. Za mladino je pisal šolske knjige, povesti in molitvenike. „Krščansko devišstvo“ je že za njegovega življenja doživelo sedem izdaj, „Življenja srečen pot“ za fante pa tri izdaje. Svoj narod je hotel temeljito izobraziti. Zato mu je začel pošiljati vsako leto „Drobtinice“, Mohorjeva družba, ki je s svojimi poučnimi in vzgojnimi knjigami storila slovenskemu narodu toliko dobrega, pa ga šteje med svoje ustanovitelje in velike dobrotnike. Kadar je sprevidel, da bo kaka stvar narodu koristila, je bil takoj z vsem srcem zraven.

Predvsem pa je skrbel za zveličanje svojih predragih Slovencev. Slove! je kot najboljši govornik, pa je izdal tudi ogromno število pisanih pridig ter duhovnikom napisal celo nauk o govorništvu. Njegova roka je obilno delila zares potrebnim revežem. Smilili so se mu grešniki, zato je od prvih koplanskih let, pa tudi kot škof takoj rad sedel v spovednici. Kadar so ga klicali k bolnikom in umirajočim, je takoj vstal in šel. Goreče je priporočal pogosto prejemanje svetih zakramentov, verske bratovščine ter katoliške družbe za versko in нравno obnovo naroda. Kot škof je sam postal misijonar svoje lăbotske škofije ter na mnogo župnijah sam vodil sveti misijon. Po preselitvi iz št. Andraža v Maribor je goreči, pa že bolehní škof kot dobri pastir objel ogromno množico novih slovenskih ovč. S premestitvijo škofovskega sedeža v Maribor pa je veliko število svojih ovč rešil tudi za slovenski narod.

Pa Slomšek je bil katoliški škof, vnet Slovenec in navdušen Slovan. Sveta slovanska brata sta mu bila vzornika. Častil ju je in goreče delal, da bi se ločeni slovanski bratje vrnili v naročje ene, svete, katoliške, apostolske, rimske Cerkve. Iz njegovega apostolskega in slovanskega srca je zrastle bratovščina sv. Cirila in Metoda za zedinjenje ločenih bratov s katoliško Cerkvijo. Trudil se je kot apostolski vizitator za obnovo benediktinskega reda. Koliko je napravil s svojo živo in pisano besedo ter z darovi tudi za razširjenje svete vere v misijonskih krajih! (4) Pomagajmo mu na oltar!

O p o m b e :

1) Dr. Grivec: Slovanska apostola sv. Ciril in Metod, Ljubljana 1927, str. 144.

2) Kraljestvo božje, Rim 1957, 26.

3) Prav tam, 29.

4) Fr. Kosar, Anton Martin Slomšek, Drobtinice 1863, str. 133—229, zlasti pa str. 196—215.

Duhovnik in zvon

Anton Benetek, Avstrija

Kako službo ima, kako opravilo vrši zvon? Dušnopastirsko. Pomislimo nekoliko, kako sta si v svojem poklicu, v svoji službi **podobna dušni pastir in zvon.**

Že v pripravi za svoj poklic sta si podobna. Za zvon ne vzamejo metkega svinca. Ne navadnega železa, ki rjavi. Boljšo, dragocenejšo kovino: baker, bron kositer. Včasih so še primešali srebra.

Tudi za duhovnika je potreben blag značaj, krščanska vzgoja. Pravije, da je materino naročje prvo semenišče.

Zvonove napravijo tako, da se tista kovina raztopi v ognju. Ko je vsa razbeljena, kakor goreča, da pogled jemlje, jo vlivajo v pripravljene modele. Zvon se tako rodi skozi ogenj.

Župnik na Radišah mi je pravil, tudi v radiu smo slišali, kako je on v livarni blagoslovil pripravljeno kovino ter so z njim vsi, nameščenci in delavci, glasno molili za božji blagoslov. Skaženo litje bi bila velika nesreča.

Tudi glavna priprava za duhovski stan je težavna. Podobna vročini. Treba je veliko in dolgo študirati. Treba je v marsikakem vročem duševnem boju premagati zapreke in skušnjave. Za duhovniške poklice se veliko moli.

Duhovnik v naši škofiji Edgar, plemenitega stanu, dvakratni doktor. Njegov oče je bil višji častnik. Sin bi bil rad postal duhovnik. Oče temu nasprotuje. Naenkrat oče nagloma umrje. Vsi so neutolažljivo žalostni. Le sin ne. Pri tem je bila prva beseda: Sedaj pa lahko postanem duhovnik. Ta duhovnik je sedaj župnik v industrijskem mestu, vnet, zgleden dušni pastir.

Spet drug primer. Slovesno stopijo pred oltar v stolni cerkvi v Celovcu. Pred škofa. K mašniškemu posvečenju. Naenkrat se eden, Franc, obrne. Gre pred posvečenjem proč od oltarja. Na vsa vprašanja in prigovarjanja reče le: Ne vem, ali imam poklic ali ne. Nekaj dni ne more ne jesti ne spati. Pozneje leta 1933, in to je bil sad molitve, prejme mašniško posvečenje od škofa v Solnogradu. Ta Franc je enajst let modro vodil težavno faro s petimi podružnicami. Po vojski je za vse te cerkve oskrbel enajst zvonov. Sedaj že sedem let z vsem srcem vzorno župnikuje na ugledni Marijini fari.

Veliko mlajših duhovnikov je prišlo do oltarja iz vojske, iz ujetništva.

Tako duhovnik in zvon pride kakor skozi ogenj do svojega poklica.

Zakrament mašniškega posvečenja podeli škof. Tako blagoslovitev, posvečitev novih zvonov škof ali tak, ki ima od škofa to oblast, pooblastilo. Obred mašniškega posvečenja traja precej časa. Več obrednih molitev je. Škof novomašniku mazili roke s svetim oljem. Tako se tudi pri posvetitvi zvonov moli zlasti veliko psalmov. Tudi zvonovi se mazili s svetim oljem. Duhovnik je mož molitve. Tako je zvon cerkvena posoda, napolnjena z molitvijo. Kmet, ki je bil zraven, ko so zvonove blagoslovili, je potem rekel: Te slovesnosti ne bom nikoli pozabil. Zdaj vem, da je zvon posebno sveta reč, Bogu posvečena.

Kakor pri novi maši tako je tudi pri blagoslovljenju zvonov vesela slovesnost, družice in gostje, govori in petje.

Mašniku se čez nekaj let navadno podeli fara. Zdaj postane pravi, stalni, očetovski dušni pastir te fare. S to faro stopi v družinsko zvezo pri inštalaciji.

Tako zvonovi postanejo last le ene fare, določene cerkve. S to cerkvijo so potem neločljivo združeni. Taka inštalacija za zvon je njegov krst. S posebno za to blagoslovljeno vodo in svetim oljem se zvonu podeli krst. Tudi so zraven botri kakor pri novi maši duhovni starši.

Kako podobna sta si v svoji službi dušni pastir in zvon! Duhovnik uči Kristusov nauk. Ni mu na prosto dano, da lahko oznanjuje, pridiguje svoj nauk, da lahko uči, kar bi se mu ljubilo. Zato Zveličar pravi o svojih duhovnikih: Kdor vas posluša, mene posluša. Tudi pri zvonu tako. Ni vsakemu na prosto dano, da lahko gre zvonit v posvetne namene, n. pr. v rednih razmerah pri necerkvenem pogrebu. Je pač: „Glas zvona, glas Boga.“

Duhovnik uči in opominja k molitvi. Tudi zvon. Zlasti trikrat na dan opozarja in kliče k molitvi. Strahotni časi so bili, ko so pred 470 leti Turki divjali po naših pokrajinah. Domovi požgani. Polja uničena. Drava je tekla krvava zaradi prelite krvi in valila s seboj kupe mrličev. Na tisoče, zlasti mladine, so tirali kakor živino s seboj v sužnost. Takrat je papež ukazal, naj se zvoni vsak dan zjutraj, opoldne in zvečer. Ko slišijo zvon, naj molijo k Devici Mariji za rešitev in da bi bili poznejši rodovi obvarovani vojskinih bridkosti. Že otroci dobrih staršev, ko zaslišijo zvoniti, sklepajo drobne roke k molitvi. Mogoče še zvona videli niso. Še ne vedo, kakšen je. Pa razumejo že njegov glas. Sivolasi starček, stara mati, približuje se večer tvojega življenja. Sonce zahaja. Čutiš, kako te vse zapušča. Le dva te ne zapustita. To sta duhovnik in zvon, ki te proseče opominja: Moli za srečno zadnjo uro. Torej molitev.

Neko jutro grem z mestnim delavcem na Žihpoljah gorj proti cerkvi. Pravili so, da je tisti delavec čisto brezveren. Naenkrat se oglasi zvon. Delavec se odkrije in reče: Povzdigovanje je. Bog pride iz nebes. Moja rajna mati me je učila, da si ravno med povzdigovanjem lahko največ izprosimo.

V vojaški bolnišnici je ležal smrtno ranjen vojak. Naenkrat se ozre na tovariše in poltiho reče: Ali slišiš? Zvoni. To so zvonovi naše domače cerkve. Smo že blizu doma. Še enkrat se nasmehne in mirno izdihne svojo dušo. Zvon nas opominja kakor dušni pastir: Vsak dan smo bliže doma, bliže nebeške domovine.

Dušni pastir vabi in prigovarja, da pridite v cerkev k božji službi. Enako tudi zvon. Zdi se nam, kot bi bil zvon žalosten, otožen njegov glas zaradi tistih, ki ga slišijo, pa nočejo priti. Gluha ušesa. Trda zakrknjena srca. Sveto mašo zvon nekako zraven daruje z duhovnikom. Duhovnik skrbi, da verniki častijo Jezusa v Najsvetejšem Zakramentu. Kako ubrano pojejo zvonovi Jezusu v slovesni procesiji, pri pranganju.

V Škocijanu, ko je tam župnikoval blagopokojni Vincenc Poljanec, sta na njivi orala oče in sin. Oče je bil naglušen. Pa reče fantu: Kadar bo pozvanjalo povzdigovanje, mi povej, da obstaneva in moliva.

Na Djekšah imajo lepo mogočno zvonjenje. Pri Jamniku, čez eno uro daleč od cerkve, je umrl gospodar. Ostala je mlada vdova z dvema malima otrokoma. Neko noč začne goreti. Z največjo silo je še rešila sebe in oba otroka. Kakor megla lega obup na njeno srce. Naenkrat zasliši zvon. Jutranjice zvoni. Ko so ostanki poslopja dogorevali, gre k sosedu Cehnarju in reče gospodinji: Bodi tako dobra, posodi mi obleko. Moja je zgorela. Zvon me kliče. Rada bi šla v cerkev in k svetemu obhajilu. Danes pač potrebujem Jezusa prav posebno.

Duhovnik pridiguje ljubezen do bližnjega. Pomagajte, kadar je sila, potreba.

Takšen klicar na pomoč je zvon ob požaru. Dušni pastir moli za svojo faro za odvrnjenje hudega vremena. Zvonovi prejmejo poseben blagoslov zoper nevihto, točo.

Slovečo Marijino božjo pot Marijino Celje na Zgornjem Štajerskem je v bridkosti francoskih vojsk zadela velika nesreča. V noči od 1. do 2. novembra leta 1827 je izbruhnil požar. Trg in veličastna cerkev sta postala žalostno pogorišče. 115 družin je bilo v nekaj urah brez strehe. Na Ogrskem so zbrali večjo vsoto za prvo pomoč. Nadškof iz mesta Gran jo je osebno prinesel. Pa čudno. Izjavil je, da je ves denar le za nabavo novih zvonov. Bi pač marsikaj bilo bolj potrebno. Z zvonovi se še lahko počaka. Pa nadškof je posebno poudaril: Najprvo se morajo srca ogreti za sveto stvar, vse drugo pojde potem lažje. K sreči pa govori Bog sam z bronastimi ustmi, z zvonovi. Tudi mi duhovniki večkrat doživljamo, da je naprava novih zvonov kakor blagodejno sonce za druga cerkvena in dušno-pastirska dela.

Zlasti v zadnjih dveh vojskah smo morali dušni pastirji veliko tolažiti, pomagati. Večkrat koga nekako za roko prijeti, ga varno voditi iz nevarnosti, ga obvarovati manjših in velikih nesreč. Spominjali smo se iz lastnega doživetja in iz zgodovine, kako sta si v službi podobna duhovnik in zvon.

V poletju leta 1908 sem bil dušni pastir na Sv. Višarjah. Nekoč pozno zvečer v temi in dežju pride romar, ves onemogel. Pripoveduje, da je šel gori po strmini iz žabnic. Prehitela ga je noč. Zaloti ga nevihta. Izgubi stezo. Le globok hudournik šumi blizu njega, torej prepad. V tem strahu zasliši blizu nad seboj srebrn glas višarskega zvona. Zda se spozna. Zvon je bil njegov angel varuh, ki ga je srečno privedel na varno.

Pred dobrimi 300 leti je na Angleškem revolucionar, diktator Cromwell pregnal kralja in s silo vzel vso oblast v svoje roke. Priženejo mu uglednega častnika, češ, da drži s pregnanim kraljem in se ustavlja oblastniku Cromwellu. Častnik je bil obsojen na smrt. Njegova žena poklekne pred Cromwella in prosi pomilostitve. Oblastnik pa reče: Nocoj, ko se bo oglasil večerni zvon, bo padla njegova glava. Na večer imajo vse pripravljeno. Le čakajo še, da se oglasi zvon, in padla bo njegova glava. Ko le ni nič, pošlje Cromwell častnike v cerkev gledat, zakaj ne zvonijo. Mežnar vleče, da se poti. Zvon se ne oglasi. Hitijo v zvonik. Ravno pod zvonom se seseda žena obsojenega častnika. Obe roki oblit s krvjo. Skrivoma je bila zlezla v zvonik. Z obema rokama je zadrževala kembelj, da ni udarjal na zvon. Sporočijo to Cromwellu na morišču. In ta odloči: Ostanem mož beseda. Rekel sem, da pri prvem zvonovem udarcu pade njegova glava. Zvon molči. Ti si prost. Pri vsaki sveti maši sam božji Zveličar steguje svoje prebodene krvaveče roke k nebeškemu Očetu za nas. (Tisti Cromwell je umrl leta 1660. Pozneje so ga izkopali in na vislice obesili.)

Pri vojakihi v Pulju sem imel tovariša, blaga mehka duša. Bila sva na straži. Ponoči v jutro stoji sam na obzidju. Zagrabi ga domotožje tako, da si v obupu hoče končati življenje. Že si nastavi puško. Pa — oglasi se zvon od bližnje Marijine cerkve. Jutranjico zvoni. Kakor da bi se prebudil, zadene puško na ramo in moli angel Gospodov. S solzami v očeh mi to takoj pripoveduje. Pozneje je ta vojak prevzel doma v Laškem v Sloveniji od očeta lepo kmetijo. Postal je srečen in spoštovan družinski oče.

V Goldau v Švici se je 2. septembra leta 1806 odtrgal kos gore Rossberg. Zasulo je 457 oseb, med temi dva duhovnika, dve cerkvi in nekako 300 poslopij.

Dekla Frančiška Ulrich je bila 14 ur stisnjena med tramovjem, kamenjem in prstjo. Mislila je, da je sodni dan in ni nobene rešitve več. Pa se oglasi zvon iz fare Steinen. Rešili so jo. Rekla je: Pač nikdar nikomur ni zvon prinesel toliko tolažbe kakor takrat meni. Naj pride še toliko hudega čez nas, zvon in dušni pastir nam oznanjata zaupanje v božjo rešitev.

Še v enem sta si dušni pastir in zvon podobna. Ko pride versko preganjanje. Za vojsko so vzeli zvonove. Star možakar na Djekšah je takrat rekel: Zvonovi ne bodo prinesli zmage. Vojsko bomo izgubili. Papež Pij XII. je v nagovoru v kardinalskem kolegiju dne 2. junija 1945 rekel: Zvonove so pobrali, ne zato, da bi potrebovali material za vojsko, ampak da bi ranili verna srca, da bi oropali cerkve. Utihniti mora tisti glas, ki je klical k molitvi in vabil v cerkev. Iz istega vzroka so preganjali in izganjali, zapirali in morili duhovnike.

Še enkrat sta si podobna dušni pastir in zvon. Na večni sodbi. Če večnemu sodniku lahko rečeš: Storil sem, kar me je učil dušni pastir, blagor ti. Če lahko rečeš: Ubogal sem zvon, ko me je klical k molitvi in vabil v cerkev, potem si rešen za nebesa!

„Sveto pismo je najbolj razširjena knjiga na svetu. Prevedena je v neštete jezike. Če vprašamo, zakaj je sveto pismo najbolj razširjena in čitana knjiga, moramo odgovoriti, da zato, ker je življenjska knjiga, ki odgovarja na vsa vprašanja človeškega življenja, in to v vseh časih. Ni zbirka predpisov, temveč knjiga načel, nad vse važnih. Predvsem postavlja človeka v pravičen odnos do najvišjega bitja, do Boga.“

Nadalje vsebuje načela, ki so temelj človeškega sožitja, ki urejajo odnose med ljudmi. Končno je to knjiga, ki daje človeku tolažbo in oporo v trpljenju, v preizkušnjah življenja in zlasti v smrti. Svojo neizčrpno in večno veljavno modrost ima sveto pismo od tod, ker je to božja knjiga, pisana po navdihnjenju Svetega Duha. Zato je njena vsebina vedno sodobna, pred tisoč leti enako kakor pred sto leti ali danes.

Središče vseh knjig svetega pisma je Kristus, učlovečena Modrost božja. Sveto pismo stare zaveze pripravlja nanj, nova zaveza pa opisuje njegovo življenje, nauk in odrešilno delo.

Želim, da bi slovenski verniki z ljubeznijo in veseljem sprejeli novi prevod svetega pisma, ga pobožno brali ter ob njem duhovno rastle in se krepili v krščanskem življenju.“

(Dr. Maksimilijan Držičnik, naslovni škof, apostolski administrator lavantinski, Novi izdaji svetega pisma na pot)

Zbranost v Bogu

Tone Gosar, Argentina

Bog je neizmeren, pa vendar v svoji neizmerni ljubezni hoče na prav poseben način živeti v nas.

Posvečujoča milost — čudo božje ljubezni!

V neizmernem Bogu živimo in on živi v nas svoje trinitarno življenje. To je živa stvarnost. Duše pa jo dojemajo na silno različne načine.

To skrivnost moramo živeti. Prav resno se moramo truditi, da to dosežemo s pomočjo božje milosti. Razvoj zavesti božje pričujočnosti v nas ima dva konca: asketičnega in mističnega.

V prvem smo mi, v drugem je Sveti Duh glavno gibalno. Pa dva konca nista presekana po sredi, ampak med seboj prav tesno povezana. Prvi se počasi zgublja in prepleta v drugega, dokler se popolnoma ne previje vanj. Asketični preide v mističnega: v nadnaravno vlito zavest in sožitje s presveto Trojico v duši.

Vaja v božji pričujočnosti in vlita zavest božjega Gosta!

Te druge Bog, razen v res popolnoma izrednih primerih, nikdar ne podeli brez predhodne, trde in vztrajne vaje v misli na Boga in življenja v njem.

V našem duhovnem življenju je zelo važno, da najdemo vajo, ki nam bo res veliko pomagala v napredku in rasti združenja z Bogom. To pa je prav vaja v **božji pričujočnosti, vaja v zbranosti v Bogu.**

Bog je rekel Abrahamu: „Hodi pred menoj in boš popoln!“ (1 Moz 17, 1).

Tudi veliki učitelji duhovnega življenja se strinjajo v tem. Če odpremo spise duhovnih pisateljev prejšnjih stoletij, brž opazimo, kako neprestano poudarjajo zbranost v Bogu in misel na božjo pričujočnost kot prvi pogoj za napredek v duhovnem življenju. Veliki nemški mistik Tauler pravi, da je v veliki meri vzrok, da malo duš dospe do združenja z Bogom (unio), prav v tem, ker premalo upoštevamo vajo v božji pričujočnosti. (1)

Sv. Frančišek Saleški trdi: „V vaji duhovne samote in srčnih vzdihov je obsežno veliko delo pobožnosti. Nadomestiti more vse druge molitve, nje pa ne nadomesti in ne popravi nobeno drugo sredstvo.“ (2)

V čem je pravzaprav vaja v božji pričujočnosti?

Ta vaja obstaja v tem, da mislimo čimbolj pogosto mogoče, da je Bog povsod pričujoč in prav na poseben način v dnu našega srca ali duše. Posledica tega je, da vsa svoja dejanja opravljamo kot pod božjim pogledom.

To ni zgolj in izključno misel na Boga, marveč nekaj več. Duša res misli na božjo pričujočnost, ampak se tudi nekako dvigne k Bogu, bodisi z mislijo, bodisi z voljo, polno ljubezni, ali pa tudi z molkom, prevzetim svetega spoštovanja in češčenja.

Načinov tega preprostega stika duše z Bogom je veliko. To je prav lahka stvar in vsak jo more opravljati in živeti. Morda — ali brez morda — še bolj preproste in notranje duše. Sedaj govorimo samo o **asketični vaji**, to je o vaji naše človeške dejavnosti s pomočjo božje milosti.

Kakor pri krepostih ali pri kateri koli drugi stvari se tudi tu z vztrajnim ponavljanjem pridobi vaja ali lahkota. V duši se rodi **naravna (habitus) zbranost v Bogu**, toda še vedno zgolj na asketičnem področju.

Če pa v vaji vztrajamo in se resno trudimo za zbranost v Bogu, bo pa prišla ura, ko nam bo Sveti Duh podelil in vlil vlito zbranost (špansko: recogimiento infuso), ki je že nadnaravnega značaja. To je pa že **mistična zbranost**.

Dogmatični temelji

Poglejmo nekoliko **dogmatične temelje te vaje**. Ne gre za kakšno čustveno pobožnost, ampak prav resno utemeljeno na veri. Ni domišljaja, ampak resnica, da vedno živimo v božji pričujočnosti.

a) Bog je povsod pričujoč po svoji neizmernosti.

Bog je neizmeren — immensus. S pozornim premišljevanjem in molitvijo moremo vsaj nekoliko doumeti to tako čudovito božjo lastnost.

Tu v argentinskih ravninah si moremo malo predstavljati, kaj je neizmerno. Ure in ure se vozimo z veliko hitrostjo skozi ravnino proti obzorju, ki je kot črta. In nad to zemljo ogromno nebo. In vse to napolnjuje Bog.

Ponoči se naše obzorje še bolj razširi. Vemo, kako daleč so si zvezde vsaksebi. In vendar je ves ta prostor poln Boga. Ruski in ameriški sateliti drve skozi vsemirje po trideset tisoč kilometrov na uro, pa ne morejo iz Boga.

Dejansko smo kot točka v neizmernosti božji. Pa še ta točka je polna Boga. Ni prostora, ki bi ga Bog ne napolnjeval. Sv. Pavel je to resnico Atencem zelo živo povedal: „Ustvaril je iz enega vsa človeška plemena, da prebivajo po vsej zemlji, in je odmeril ter določil njih bivanju čase in meje: da bi iskali Boga, če bi ga morda otipali in našli, zlasti, ker ni daleč od nobenega izmed nas. Zakaj v njem živimo in se gibljemo in smo“ (Apd 17, 26-28).

Torej smo v Bogu kakor goba v vodi. In prav do kosti in še notri v kosteh imamo Boga. Bolj živimo v njem kakor pa v zraku, ki napolnjuje le prazne prostore v našem telesu. Bog nas napolnjuje prav v bistvu naše biti.

Spomnimo se na nauk sv. Tomaža Akvinskega, da je Bog povsod pričujoč: **per potentiam** (vse je podložno njegovi oblasti), **per praesentiam** (**scientiam**: za vse stvari ve), **per essentiam** (s svojim božjim bistvom je vsem vzrok bivanja). (3)

Vsaka od teh točk nam more dati obilo snovi za razmišljanje in duhovno korist.

Kar smo do sedaj rekli, velja za razumne in nerazumne stvari. Verna pa nas uči še druge skrivnosti, vse lepše in čudovitejše. Tu poudarimo samo eno.

b) **Tri božje osebe žive v duši pravičnega**, v duši, ki ima posvečujočo milost božjo. Ta božja pričujočnost je vse bolj intimna (presrčna). Po milosti svojega delovanja nam deleži svoje božje življenje. Bog je v nas ne zgolj kot Stvarnik, ampak kot „prijatelj“. Nihče bi si ne mogel tega predstavljati in doumeti, če bi nam Sin božji ne razodel: „Ako me kdo ljubi, bo moja besedo spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in bova k njemu prišla in pri njem prebivala (Jan 14, 23). Snov nam te besede takole pojasnjuje: „Kdor Boga ljubi in njegovo voljo spolnjuje, je v posvečujoči milosti in v njegovem srcu prebiva troedinj Bog.“

Apostoli enako uče in prvim kristjanom pogosto ponavljajo to skrivnost.

Sveti Janez Evangelist n. pr. pravi: „Bog je ljubezen in, kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu in Bog v njem“ (1 Jn 4, 16).

Že več desetletij prej pa je apostol Pavel Korinčane učil: „Ne veste li, da ste tempelj božji in da Duh božji v vas prebiva?“ (1 Kor 3, 16). „Vi ste namreč svetišče živega Boga“ (2 Kor 6, 16).

To so nezmotljive, razodete božje besede, živa resnica. Verujemo jih. Pa vendar, ali jih jemljemo resno? Ali jih v življenju ne pozabljamo vse preveč?

Ko duša stopnjema duhovno napreduje, ne išče več toliko Boga, ki jo obdaja, Boga, v katerem živi, ampak Boga, ki ga nosi v sebi, Boga, ki v njej živi.

Ne gre za to, da bi to resnico, to dejstvo čutili; dovolj nam je vera v to resnico, v to dejstvo.

Morda smemo tu uporabiti besede apostola Pavla: „Pravični bo živel iz vere“ (Gal 3, 11). Edipo vera nas more in mora osrečiti. Včasih se na vse kriplje opiramo na čutno. Vse nesrečne se čutimo, ker ne čutimo. In vendar je nauk sv. Janeza od Križa in vseh dobrih učiteljev notranjega življenja prav nasproten.

Vera je dovolj. Vse druge stvari nas le ovirajo. Le po veri gre duša do resničnega združenja z Bogom. Vera pa je nujno temna; Pavel pravi: prepričanje o stvareh, ki se ne vidijo (Hebr 11, 2).

Šele v nebesih bomo „videli“. Nekaj tega pa mistiki dosežejo že tu na zemlji. Kar mi verujemo, ti nekako izkušajo, eksperimentirajo, čeprav še vedno v veri. Nekdo jih je opredelil: „Mistiki so izkustvene priče božje pričujočnosti.“ Posvečujoča milost in kar je z njo — to nadnaravno življenje postane v mistikih zavedno.

Le stopnjema raste v nas to božje izkustvo. In na različne načine. Potrebno je, da to bolj na globoko spoznamo, da se nam vzbudi želja in resen trud glede priprave pota božjemu delovanju.

Sreča, ki navdaja dušo v tem zavednem božjem sožitju, je tako velika, da si sv. Janez od Križa o tem ne upa govoriti, marveč rajši molči. Pravi, da so besede nezadostne in bi stvar samo zmanjšale. Le to izjavlja: „Samo to se more reči, in po resnici, da (ta sreča) diši po večnem življenju.“ (4)

To izkustvo je veliko nad našo vero. Neki avtor uporablja tole primero: Poznanje in izkustvo Boga po veri je podobno, kakor bi nam govorili o sladkosti in dobrem okusu sadu, ki ga nikdar nismo jedli. Ko ga pa dejansko jemo, res izkusimo točnost tega, kar so nam govorili. Takšno je spoznanje Boga v mističnem izkustvu. (5)

Mistično izkustvo je normalen (navaden) cilj, normalen razvoj božjega bivanja v nas. Vse duše so k temu klicane, toda morajo se zvesto pripraviti z asketično vajo.

Praktična naobračba

Kako naj spravimo v vsakdanje življenje ti dve skrivnosti božje pričujočnosti? Vsaka duša po svoje, ker smo tako silno različni. Vendar so glavne točke navadno pri vseh enake. Opaža se neki napredek od zunaj na noter, dokler se popolnoma ne združimo z Bogom.

a) Začnimo si predstavljati Boga zunaj nas. „Tukaj je. Gleda me. Bog me vidi.“...“ Že samo ta misel, ki jo res pogosto obujemo, bi nas v veliki meri obvarovala grehov in nepopolnosti. Le pomislimo malo: Ali ne grešimo prav zato, ker tolikokrat pozabimo na Boga in božje oko? Sv. Ignacij n. pr. pravi: „Spominjaj se Boga in ne boš grešil.“

Misel na Boga, ki nas obdaja, v katerem hodimo, se gibljemo in živimo, nam bo pomagala do večje skromnosti, dostojnosti, umirjenosti in sploh v vsem. Zakaj pod božjim očesom se vse laže spolnjujejo dolžnosti.

Nekaterim bo pomagala misel na evharistično pričujočnost Jezusova. Včasih

živimo pod isto streho z njim. On vse ve, kaj se godi v nas in okoli nas. Kako dostikrat pozabljamo nanj!

Korak naprej je misel na Boga, ki je v nas, zbranost v notranjosti duše, kjer žive tri božje osebe kot v svetišču. Res smo kot živi tabernaklji. Prav posebno smo seveda živi tabernaklji, kadar imamo po sv. obhajilu Jezusa v svojem srcu. Podobni smo Mariji, ki je nosila Jezusa. Bogonosci in Kristonosci smo.

Kako velik zaklad nosimo v sebi, pa skoraj ne mislimo nanj. Tauler pogosto govori o introversio — pogledu na noter k božjemu Gostu. Tam pobožna duša išče združenja z Bogom. To je pravzaprav notranje življenje.

Mogli bi naobrniti nekako besede sv. Janeza Evangelista glede tistih, ki pozabljajo na to resnico o božjem bivanju v nas ter se ne zmenijo zanjo: „V svojo lastnino je prišla (Beseda) in njeni je niso sprejeli“ (Jn 1, 11). Prav tako tudi besede sv. Janeza Krstnika: „Sredi med vami pa stoji, katerega vi ne poznate“ (Jn 1, 26).

Z veliko sredstvi se skušamo posvetiti, a je to najbolj uspešno. Kakor sv. Katarina Sijenska moramo pogosto iti v kapelico svojega srca, vaditi se v živi veri in zavesti, da po posvečujoči milosti sam živi troedini Bog živi v nas.

Zelo velika milost je, če kdo odkrije to vajo že v začetku svojega duhovnega življenja. Koliko hitrejši je napredek! Koliko naporov in trudov bi si prihranili! V vzgoji in duhovnem vodstvu bi morali mnogo več govoriti o tem.

Mislim na asketično vajo, ki nam je vsem na razpolago. Ni težka. Prosimo Boga, naj nam jo da razumeti in naj nam pomaga.

Brez strahu si upam trditi: **Posebno spraševanje vesti — examen particulare — osebe, ki resno hoče do popolnosti, bi morale biti skoraj vedno prav glede te točke.** Vse drugo spraševanje vesti se prav lahko združi s tem spraševanjem. Tudi premišljevali naj bi pogosto te skrivnosti.

Če hočemo kaj resno doseči, moramo na tisto najprej pogosto, skoraj vedno misliti. Če se spomnimo svojega sklepa le dva ali trikrat na dan, kaj bomo dosegli? Nič ali skoraj nič. Prav v trenutku, ko bi morali delati po tistem sklepu, nam uide iz spomina.

Zbranost v Bogu nam bo glede tega veliko pomagala. V neprestanem dviganju duha k Bogu se prav lahko zavemo sklepov. Takoj opazimo napako in se skesamo. Ob misli na Boga nam je skoraj nemogoče grešiti. Le kadar nanj pozabimo, se spozabimo in pademo v greh in grešne slabosti.

Ni se treba bati, da bi ta vaja bila za naš um preveč naporna. Ne, prav nič tega. Le prav jo je treba razumeti. Stopnjama bo misel na Boga vedno bolj pogosta in končno se bo javljala skoraj neprestano sredj katerega koli dela in zaposlenosti. Ne bom rekel, da vsakih pet minut niti vsake četrte ure ne. To niso matematične stvari. Če se dobro spomnim, menda sv. Gregorij Nacianški pravi, da bi se morali spominjati Boga bolj pogosto, kot dihamo. Z dobro voljo bomo ogromno dosegli.

Poskusi n. pr., da se bož pri branju knjige ob koncu strani, ob koncu stavka ali celo med vrsticami spomni na Boga. S pogosto vajo se bo začela misel kar sama od sebe ob omenjenih priložnostih javljati, pa te ne bo nič ovirala pri delu in študiju. Podobno poskusi tudi pri drugih dnevnih opravilih.

Ta vaja res zasluži, da jo resno vzamemo.

Habitus — naravnava — se z vajo pridobi. Vsi svetniki so tako delali. Toda vedimo, da so naglica, vihravost, vznemirjenost in prevelika zaskrbljenost, ki nam

NEODDANO PISMO

Miha Meho

„Oprostite, da Vam pišem. Morda, mogoče, da, da, verjetno je tudi to napuh, kot je bil moj odhod z župnije napuh in kot je toliko drugih stvari v mojem življenju napuh. Oprostite torej, da Vam pišem. Nočem zanikati, da je bil napuh moj odhod z župnije, tudi mi ni mar, da še naprej šušljate med seboj, da me je napuh spravil od Vas, le razložil bi rad, raztolmačil svoj napuh: kajti tudi napuh je lahko včasih razumljiv, čeprav neodpustljiv. Prosite zame Boga.

Šel sem, nisem Vam prav povedal, zakaj. Rekel sem Vam, da grem študirat, in nisem lagal, če ne vse resnice povedati ni lagati. Res sem šel študirat in sedaj zmrzujem ob debelih knjigah in suhih paragrafi. Ni tistega stalnega mučenja, — ne vem, če nisem preveč rekel, — a tudi ne zadovoljstva, kot sem ga imel pri Vas. Sedaj šele spoznavam. Ne da bi mi bilo žal, a spoznavam, sem rekel.

Ni mi treba vstajati pred zoro in takoj na vse jutro začutiti smrad od potoka, ne prositi gospoda župnika za ključ od cerkve in naj mi odpre stranišče, da se bom vsaj umil lahko, ni mi treba pred mašo pometati cerkve in spovedati štirih nadležnih stark. Tudi mi ni treba več jesti dan na dan pohanega krompirja in ocvrtih jaje, kar vse mi tako slabo done, in se od jutra do večera navajati na nered, ker moj novi župnik ima vse urejeno in novo. Točno ob uri jemo in ne slabo, soseda pomete cerkev in kuharica jo zjutraj odpre. Ni več tistih nadležnih komarjev v spovednico, a tudi ni tistega veselja, kot sem ga pri Vas čutil, ko sem zvečer padel v posteljo.

Sedaj spoznavam, a ne da bi mi bilo žal. Le spoznavam.

Čeprav pravite, da ste me imeli radi in na rokah nosili, Vam bom odkrito povedal, zakaj sem šel. Danes Vam lahko povem, že je nekaj časa preteklo in mogoče boste razumeli. Bil je napuh, a bilo je več kot samo napuh. Vi sami ste mi rekli, naj grem. Razumete, sem dosti jasno povedal? Sami ste mi pokazali vrata in smer. Ne tako očito, pa spet ne tako prikrito, da bi ne mogel razumeti. Sem namreč človek, ki hitro spozna, kaj kdo od mene hoče. In sem razumel Vaš ukaz in šel. Saj je mogoče na več načinov človeku pokazati, naj gre. Kadar Vas obiščem, mi pravite, da se dosti časa niste mogli privaditi na moj odhod, da se Vam je zdelo, da sedaj na župniji nekaj manjka, kažete se mi prijazne, obljublja mi celo, da me boste obiskali na mojem novem mestu, dekleta so mi poslala za god jopico. Zelo ste prijazni, pa saj razumem: ni več nevarnosti, da bi se vrnil. Lahko je imeti rad človeka, ki je daleč in ki ga le enkrat na leto vidimo.

Vaš župnik, Bog Vam ga dolgo ohrani, je dobra duša. Je neke vrste svetnik, če odmislim tistih nekaj napak. Saj kdo pa je brez napak? Še svetniki niso bili brez njih. On mi je rekel: „Priatelj, pojdi od tod, pojdi drugam, tukaj ne služiš. Ali ne vidiš? Kaj še čakaš?“ Ni mi rekel s temi besedami in tako naravnost, a saj sem že dejal, da je isto stvar mogoče izraziti na različne načine.

Roza, Amanda in Tina se bodo spomnile tistega popoldneva, ko sem se

Op.: Objavljamo pismo mladega kaplana o doživetjih na prvi župniji. Zaradi psihološkega postopanja župnika in ljudi s kaplanom ima pismo tudi objektivno vrednost. Vabimo tudi druge duhovnike, da v podobni ali drugi obliki popišejo svoja doživetja. (Uredništvo.)

javil na župniji. Pravkar so pospravljale kuhinjo, ker je bila kuharica v bolnici. Pozdravil sem gospoda župnika, pa mi je odgovoril: „Kaj ste že prišli?“ — „Že,“ sem dejal. „Sem mislil, da vas vsaj do sedmih ne bo,“ se je smejal. „Saj, saj res,“ sem se hitro spomnil, „saj grem še k sestri po odejo.“ Kaj bom hodil k sestri po odejo, saj je še sami nimajo. A nekaj sem moral reči. „Pametno,“ je rekel, „in večerjali boste zelo verjetno tudi tam?“ me je še vprašal. „Kajpak, tam bom večerjal,“ sem odgovoril in šel. Do pol enajstih ponoči me ni bilo nazaj in ne vem, če nisem prišel prezgodaj.

Drugo jutro po maši mi pravi: „Gospod kaplan, ali imate lepo pisavo in znate igrati harmonij?“ — „Oprostite,“ sem se začel opravičevati, kakor da bi se mi res bilo treba opravičevati, „pisave nimam ravno najlepše, ne vem če boste zadovoljni z njo. Peti nekaj znam, virtuozi pa nisem, tako da...“ — „No, nič ne de, boste pa prepisovali te-le krstne knjige, oziroma boste delali sezname za več let nazaj.“ Nekaj sem pač moral delati. Tudi vojakom je treba dati delo, sicer mislijo na upor. Pokazal mi je kopico krstnih knjig in drugo vrsto seznamov, dela za nekaj let. V dveh letih nisem polovice napisal, pa ne morem reči, da nisem delal.

Tako, pred menoj je imel mir. Le tega ne morem prav razumeti, kako da nisem že takrat dejal: „Gospod župnik, kakor vidite, sem za Vašo župnijo popolnoma neuporaben, raje grem drugam. Mogoče bi kje prišel prav tudi kaplan z grdo pisavo in ki nima posluha. Res, mogoče ni tako važno moje veselje za spovedovanje in poučevanje katekizma in krščevanje, mogoče, mogoče, bi pa kje le potrebovali kaplana, ki ima vsaj do tega veselje.“ Nisem takrat razumel, kar razumem danes, zato sem ostal.

Nekako po desetih mesecih mojega bivanja na župniji mi je župnik rekel: „Poslušaj, jutri bom pa jaz pel črno mašo, ker so jo naročili neki moji znanci. Ti boš bral prvo mašo.“ — „Prav, gospod župnik,“ sem odgovoril in napuh me je silil, da sem dodal: „Ne vem prav, zakaj mi to pravite. Saj do sedaj nisem jaz pel še nobene.“ — „A res? A res?“ je lovil sapo župnik. „No, boš pa jutri ti pel črno mašo.“ Sram me je bilo miloščine in občutek sem imel, da sem jo sam prosil. „Ne, ne, oprostite, vi jo pojte, vi, saj so vaši znanci. Kako bom prav to mašo jaz pel? Ne, le omenil sem, da že razumem, da razumem, sem dejal.“

Prvi dve nedelji sem jaz maševal na župniji glavni maši. Potem mi je bila odkazana prva maša ob šestih zjutraj, kamor je prišlo za dve klopi starih žensk in nekaj moških, katerih eden je bil gluhi trgovec, še dobro se ga spomnim. In pa na drugo stran proge sem hodil v neko kapelico maševati med preproste ljudi. Od šestih maš v župni cerkvi, ki so bile z izjemo prve dobro obiskovane, je name prišla prva, ko praktično ni bilo nikogar. Jasno, nekje sem moral tudi jaz maševati in ko jaz ne bi dvakrat maševal, tudi župnik ne bi mogel trikrat, pravila so taka.

Na drugi strani proge, na tistem šolskem dvorišču, kjer sem bral mašo, je bilo lepo. Ljudje so bili preprosti, otroci so na glas jokali med pridigo, nekateri moški so za hrbti žensk brali časopise, a me ni motilo. Res je, ko je šel dvakrat tja maševati gospod župnik, sta šla z njim dva fanta, ki sta razlagala mašo, in da z menoj ni šel nikdar nihče, čeprav bi tako rad videl, da bi kdo šel, pa je bilo vseeno lepo.

Procesij se boste še spomnili, tistih lepih dolgih procesij po umazanih cestah. Ne veste, kako sem se jih vselej veselil. Spomnim se tiste za svetega Roka.

Pripravljali smo kip svetega Roka na nosila. Treba je bilo bucic in papirja. Letal sem in tekal, posojal vse, kar sem imel. Kaj bi človek mogel na praznik odreči? Dekleta so pripravljala perutj za angele — majhne deklice, fantje so obešali bandera na stojala, ministranti so se s svečami topli za lepše krilo. In jaz, napuhujen kot sem bil, sem si že prejšnji teden pripravil lep roket iz najlona in krasno svileno štolo, ovezeno z rdečimi nitmi. Naj bo vsaj kaj lepega tudi v tem umazanem kraju, sem si mislil. In vedno sem imel rad lepe paramente.

Vsak večer tistega tedna sem odpiral omaro in ogledoval, primerjal, se gledal v zrcalu, saj pravim, sam napuh me je bil. Tisto nedeljo popoldne je župnik zasajal rože za kip svetega Roka. Hodil sem okrog, da bi mi kaj naročil, pa mi ni ničesar. Potem je zaploskal in ljudi sklical v cerkev. Uvrstili so se pred cerkvijo v procesijo. Možje in žene, fantje in dekleta, otroci, punčke v belih oblekah, ministrantje v zlikanih krilih. Kako lepo je bilo. Edino jaz, po dekretu in nadškofovi volji kaplan in prvi sodelavec Vašega gospoda župnika, nisem dobil nobenega mesta v procesiji. Ne čudite se, če so mi tekle po licu solze, ko sem naslonjen na omaro v zakristiji zrl v prazno cerkev, kjer so ljudje pustili le blato in prah, in da sem potem stekel v sobo in zalučal roket in štolo v zaboj pod knjige. Res, tako sem bil vselej napuhjen.

Majhne nepozornosti s strani župnika, boste rekli. Ne vem. Meni se zdi, da niti to ne. Videl je, da nisem za rabo, pa mi je rekel: „Pojdi!“ Samo to, nič več. In ne mislite, da obtožujem župnika. Nikakor si ne bi tega drznil kljub tolikemu napuhu. Samo svoj napuh opravičujem.

Lahko bi Vam našteval dogodek za dogodkom. Kako smo blagoslovili temeljni kamen za podaljšanje cerkve in kako smo potem podpisovali tisti pergament: najprej je podpisal neki madžarski monsinjor, ki je — Bog mu daj dobro — že naslednji dan umrl, potem je podpisal gospod župnik, potem predsedniki raznih organizacij in društev, nune, ki so bile navzoče, gasilci in celo neki otrok v imenu ministrantov. Končno, končno, ko je še nekaj prostora ostalo na papirju, se je nekdo od tam stoječih spomnil in rekel: „Kaj ko bi še gospod kaplan podpisal!“ — „Saj res, naj pa še kaplan podpiše,“ je gospod župnik dobrohotno dovolil.

Prvo obhajilo otrok mi tudi nikdar ne bo šlo iz spomina. Računal sem, da bom morda jaz poučeval otroke za prvo obhajilo, ker je gospod župnik imel že toliko dela. Pa me je pustil pri izpisovanju krstnih knjig, otroke je pa poučeval sam. Meni je dovolil iti enkrat na teden nadzorovat in izprašat ter poučiti otroke na oni strani proge, ker je bilo tudi tam katehistično središče.

Ne veste, kako rad sem hodil in kako sem se zavzel za otroke. Postali smo prijatelji, ne vem, če se ne hvalim, a se še spomnim: ko so se prišli spovedat dva dni pred prvim obhajilom, so z one strani proge vsi hoteli k meni k spovedi, prav kot so s te strani hoteli vsi h gospodu župniku. Otroci so pač otroci.

Za dan prvega obhajila je bil napovedan skupen zajtrk in fotografiranje. Gospod župnik mi je obljubil, da bo preskrbel za mašo na drugi strani proge drugega duhovnika, da bom jaz lahko prisostvoval obredu. Ne vem, kaj je prišlo vmes. Točno ob uri prvega svetega obhajila, ko so bili v dolgi vrsti razvrščeni belooblečeni otroci, sad najinega truda, sem moral na drugo stran proge maševati za dvanajst stark. Hitro sem maševal, ne vem, ali sem se potem tega greha spovedal, niti pridigal nisem in prišel sem na župnijo, prav ko so se uvrščali za fotografiranje. Postavil sem se tja k zakristiji, da bi me gospod župnik videl, pa ne vem, če me je. Vem le, da se je z otroci fotografiral le on. Opoldne pri

kosilu, ko nisem bil ravno najboljše volje, mi pravi: „Čudno, letos se nisem nič razburjal. S tisoč malenkostmi so me nadlegovali, pa sem ostal tako lepo miren.“ Nasmehnil sem se, pa ne vem, kako sem mogel do smeha, ko je bilo v meni vse drugo kot dobra volja. Drugo jutro sva oba z župnikom pometla cerkev.

Spomnim se. Ministrantje niso bili organizirani: se pravi, dva, trije so prihajali ob nedeljah, pa še tisti niso znali molitvic. Mislil sem si: tu bom mogel kaj narediti. In sem nabral nekaj fantičev in začel z njimi ponavljati obrede. Pa je šlo le dva tedna tako. Kaj je prišlo vmes? Nič posebnega. Neke sobote, dvajset minut pred večernicami, ko je bilo precej ljudi v cerkvi, se je gospod župnik na lepem spomnil, poklical moje ministrante in jih začel vaditi pred oltarjem do večernic in še kako minuto potem. Ne morem soditi in ne bom rekel, da je to naredil zato, da bi ga ljudje videli, res pa je, da sem s tistim trenutkom jaz prenehal delo z ministranti. Tudi gospod župnik ni nadaljeval z delom.

Petja sem kljub vsemu le nekaj poznal, dasi nisem bil virtuos na harmoniju. Pa sem se spomnil, da bi mogli začeti s pevskim zborom. Imeli smo dva, tri mesece vaje, nekaj nedelj smo že peli med mašo, ljudje so rekli, da dosti dobro, pa je gospod župnik prišel na misel, da bi bilo boljše, da bi on tisto mašo razlagal, jaz pa med njo spovedoval. Zgodilo se je. (Slišim pa, da je sedaj gospod župnik mnenja, da med nedeljskim; mašami sploh nobenega ne spoveduje ne on ne njegov kaplan, ker da tako niso prav pri sveti daritvi.) Petje je bilo tako uničeno.

A ob vsem Vam rečem, da je župnik dober župnik in Bog Vam ga še dolgo ohrani.

Tudi verniki, oprostite, da sem tako naravnost, ste mi kazali vrata. Le zakaj mi je ob slovesu govoril trgovec s čevlji? Ali ne veste, da je šel obakrat z gospodom župnikom na drugo plat proge in da je obakrat nesel s seboj pušeljce nageljev? Z menoj ni šel nikdar. Nekoč je prišel na župnijo: „Kje je pa gospod župnik?“ — „Ne vem,“ sem rekel, ker res nisem vedel. „Mogoče je v cerkvi.“ — „Prav, grem pogledat,“ je odvrnil. „Se bom spovedal pri njem. Če njega ne najdem, se bom pri vas spovedal.“ In je odšel. „Če njega ne najdete,“ sem si dejal, „se tudi pri meni ne boste spovedali,“ sem rekel in se zaklenil v svojo sobo. Res, saj pravim, napuhnjen sem bil ves čas.

Tudi poslovilne zakuske mi ni bilo treba pripravljati. Za župaikov god ste jo pripravili in vsakdo je plačal deset pesov. Za moje slovo ste jo pripravili in vsakdo je plačal dva pesa. Kaj niste mogli misliti, da mi bo prišlo na uho? Čemu ste sploh pripravili slovo? Mnogi, ki niso poznali razmer, so lahko dejali: „Glejte, kako so ga radi imeli.“

In darila. Mogoče ne veste, da sem tudi darila prejel, ko sem šel. Prav takrat je bilo, ko so župniku kupile gospe novo posteljo s krasno moderno žimnico, tako za poleti in za pozimi. Meni je prinesla neka gospa par nogavic, druga gospa lično škatljico s štirimi robci, ki sem jih bil vesel, čeprav to veselje ni bilo brez kaplje pelina: škatlja je bila namreč za šest robcev, pa se je zdelo gospej, da so štirje robci dosti za kaplana, dva je gotovo sama potrebovala. Tudi denar so gospe zbrale: 165 pesov in 25 centavov. Dosti, brez dvoma, in še danes sem hvaležen.

Vidite, zato sem šel. Oprostite, mogoče niste poznali vsega, zato Vam pišem. Vem, da je bilo vse moje ravnanje napuh, a tudi napuh je mogoče včasih pojasniti. Vaš hvaležni kaplan.“

Razvoj krščanske osebnosti

Franc Mihelčič, Avstrija

5. Trije pogoji za razvoj osebnosti

Ko smo govorili o razvoju osebnosti, smo rekli, da se začne vsaka življenjska doba s kopico novih problemov; polagoma jih človek obvlada, nakar se umiri in nekako uživa sad svojega boja. Toda ne za dolgo; kmalu se pojavi nova doba, ki poteka prav tako kot prejšnja.

V vsaki dobi je potrebno spolniti troje pogojev, ki jih ne pozna le psihologija, marveč jih navaja tudi sv. Pavel in jih srečavamo naznačene večkrat v sv. pismu. Trije pogoji so: preorientacija ali, če ta ni potrebna, vsaj orientacija, potem utrditev in poglobitev.

1. Ker spremlja vsako življenjsko dobo novo gledanje na svet, na različne probleme življenja itd., je potrebno vsekakor znati se spričo teh problemov in nalog. To pomeni **orientirati se**; toda to mora biti tako, da je reševanje problemov v skladu s smotrom življenja. Pri človeku, ki je bil prej na napačni poti, n. pr. v duševnih konfliktih ali pri zavozlani notranjosti duše, ali pri nevrotiku, je potrebna **preorientacija**. „Metanoia“ jo imenuje sv. pismo. V orientaciji in preorientaciji gre za naravno v pravo smer.

Ta orientacija pa ni v vsaki dobi enaka; v otroški dobi je po otroško in za otroško dobo (kot pravi sv. Pavel: dokler ste bili otroci, sem vas hranil z mlekom, to je z otroško hrano), v puberteti za pubertetnika in pubertetniku primerno itd. Vsako prehitevanje bi bilo kvarno, prav tako kot vsako zamujanje. Človek mora v vsaki dobi obvladati, kar nova življenjska doba prinese in zahteva.

Ko gre za preorientacijo, je včasih ali celo v največ primerih poedincu nemogoče, da bi se sam znašel spričo težav in ovir, ki so v njem. To velja zlasti, kadar se izvirajo iz otroške dobe in so pokopane v podzavest. Včasih so v teh primerih pomagali duhovniki, danes čisto pomagajo zdravniki, analitiki.

Orientirati se mlademu človeku pomagajo vzgojitelji in duhovniki; če in v kolikor to zamude, je v škodo zorenja osebnosti. Če naj uspešno pomagajo, morajo probleme vsake življenjske dobe dobro poznati; poleg tega pa tudi individualnost tistega, ki mu hočejo pomagati. To pa še ne zadošča; tudi z okoliščinami, v katerih je živel tisti, ki mu hočejo pomagati, se morajo seznaniti; ugotoviti morajo, če ni morebitnih konfliktov, zavozlanj (ali fiksiranj) ali celo bolezenskih (nevrotičnih) pojavov. Vse to bi oviralo in onemogočilo orientacijo; s tem pa razvoj osebnosti, to je ustvarjanje pravih osnovnih odnosov.

2. Ko je orientacija izvršena, je potrebno **utrdjenje** na začetni poti. Utrjenje pomeni obvladovanje situacije ali položaja v novi življenjski fazi. Gre za resnično obvladovanje, ne le za neko tehnično obvladovanje, ki ga večkrat opazujemo tam, kjer se človek zadovolji z nasveti raznih pisateljev, ki svetujejo kako obvladaš položaj in prideš do uspeha. Gre za vsaki dobi primerno uravnoteženje osebnosti. To pa je možno le, če je človek v globini duše miren; če se zaveda, da je na pravi poti; če pravilno gleda in presoja položaj. To pa je zopet možno le, če stoji trdno na absolutnem, če gradi na Bogu in njegovih načelih. To se pravi graditi stavbe na skalo, ne na pesek. Na pesek gradi, kdor računa in tehta vse s tostranskega vidika. Na skalo pa, kdor gleda in vrednoti vse z onostranskega, božjega

vidika. Samo ta mu da trdnost, da ga nič ne spravi iz ravnotežja, nič ne potare. „Pridite k meni vsi, ki se trudite... in jaz vas bom poživil!“, „jaz sem pot, resnica in življenje!“

Utrjenje se začne s polno predanostjo absolutni Resnici. Šele ko se človek popolnoma uravna v transcendentalno, se odpre za vse, kar ga obdaja, ker ne pozna strahu za svoj obstoj. Kdor pa se zapre vase in računa le s tostranostjo, je neprestano poln negotovosti in strahu, kot tisti, čigar hiša stoji na pesku.

Vzgoja in pomoč pri oblikovanju osebnosti mora človeku pomagati, da najde to gotovost; posredovati mu mora spoznanje Resnice; pomagati mu, da vse gleda in presoja z onostranskega vidika.

3. Tretje, kar je potrebno in kar priporoča sv. Pavel, je **poglobitev** v spoznano in sicer tako, da spoznano prenesem v življenje. Je uresničenje pravih odnosov. Poglobitev je nasprotna poplitvenju, praznoti. Izraz „plitev, površni človek“ pozna tudi sv. Pavel. S tem izrazom označuje človeka, ki živi le pri vrhu, ki ne gre v globino, ne zajema iz nje. To je človek, ki se sicer dela kristjana, pa ni. Njegova dela prihajajo iz periferije. Če moli, moli le z ustnicami, njegovo srce pa je daleč.

Notranji, globok človek živi iz notranjosti in je tudi sposoben prodreti v notranjost dobrin in videti njih pravi pomen. Sv. Pavel imenuje plitvega človeka tudi „homo animalis“ in s tem misli človeka, ki je sprejemljiv le za to, kar draži čute, vabi in miče nagone.

Iti v globino pomeni uresničiti v sebi božjo zamisel o sebi; v tem je popolnost. Biti globok je isto kot biti popoln ali biti svet. To pa pomeni biti osvetljen od božje luči. Svetnik, popoln človek je tisti, ki je osvetljen od Boga, poln Boga, pa naj dela čudeže ali ne. Svetnik je zrela osebnost, ker je v vsem pravilno usmerjen; zavzema do vsega pravilne odnose; je utrjen v dobrem in predan Bogu; je poln Boga. Živi sicer v tostranosti, pa ne zanjo, marveč za onostranost. Je sposoben srečati se z Bogom tu in tam. Slišati njegov klic in mu odgovoriti. Pri svetniku nas ne smejo motiti morebitne izrednosti; nekatere kot dar čudežev, videnj, prerokovanj itd., so izredni božji darovi, ki niso povezani nujno s svetostjo. Drugi morda imajo svojskosti, ki nas motijo. Nekaterim se zde svetniki čudaški, posebneži. Res je svetnik originalen, ker je individualno in personalno zrel; on je uresničil božjo zamisel o sebi; ta pa je enkratna. Posebnosti, ki jih opazujemo na svetniku, niso čudne same na sebi, pač pa se **nam zdijo** čudne in to zaradi naše slabosti in neoriginalnosti; nismo še zrela osebnost. Svetnik svetniku ni čuden; že za to ne, ker je kot zrela osebnost sposoben najti do njega pravilne odnose. Čudaštvo, ki ga očitamo svetniku, torej ni v njem, marveč v nas; mi pa ga radi svoje nepopolnosti prociramo nanj.

K povedanemu bi dodal še to misel: vsaka življenjska doba zahteva svojsko orientacijo, utrditev in poglobitev. Sad poglobitve so kreposti, ki so nastale z vajo med poglobljanjem in utrjevanjem.

6. Ovire pri razvoju osebnosti

V razvoju osebnosti se pojavljajo razne ovire; nekatere ga celo onemogočajo; nekatere so v človeku samem, druge prihajajo vanj od zunaj. Toda zadnji razlog, da je nekaj res ovira, je v človeku samem in to je **napuh**, samoljubje, zaljubljenost v samega sebe, narcizem. Ta izrine iz notranjosti in globine duše Boga

in postavi namesto njega sebe, svoj lastni jaz, ki ga obožuje. Resnična krivda prvega človeka je bila namreč ista kot padlih angelov. „Non serviam!“ „Postala bosta kot Bog!“

Druga ovira za razvoj osebnosti so **poglavitna nagnenja** ali, kot jim pravijo teologi, poglavitni greh. Nasprotujejo osnovnim pravilnim odnosom. Teologi jih naštevajo sedem; pa bi jih mogli skrčiti na štiri in v teh zajeti vseh sedem. Nanašajo se namreč na odnose človeka nasproti Bogu (človek pa se nagiblje k temu, da bi oboževal sebe in namesto Boga postavil v svojem srcu prestol maliku), nasproti bližnjemu in družbi (človek se nagiblje k sebičnosti in vidi v bližnjem skrivljen „adjutorium“, namreč v sebične namene), nasproti sebi (namesto pravega sebeljubja, ki mu je najvišja naloga razviti v sebi čim večjo bogopodobnost, goji samoljubje) in nasproti stvarjem (v katerih zaradi slabega nagnenja ne vidi sredstev, marveč cilj, od katerega pričakuje popolno srečo v tem življenju).

V nagnenjih moramo ločiti to, kar je dal Stvarnik v človekovo naravo in kar je posledica „ugriza kače“, izvirnega greha. Prvo moramo gojiti, drugo odstranjevati. Gojiti pa ne pomeni dati se nagnenju voditi in obvladati, marveč ga voditi in vladati. „Zakaj si se srdil in zakaj ti je obraz upadel? Ali ga ne boš dvignil, če delaš dobro? Če pa ne delaš dobro, ali ne preži greh pred durmi? Njegovo poželenje je obrnjeno k tebi, a ti mu gospoduj!“ (1 Moz 4, 6-8).

Spet pa nad nagnenji gospodovati ne pomeni nagnenja zatreti, marveč jih pravilno usmerjati; ne pomeni jih potisniti v podzavest, kot se to pogosto zgodi s samimi prepovedmi, ne da bi človek vedel zakaj in kako. Koliko konfliktov, zavozlanj in nevroz nastane zaradi tega! Tu imajo vzgoja, moralka in ascetika široko polje.

Druge ovire prihajajo iz okolja in so le toliko nevarne, v kolikor jih človek ne predela. Nevarne so otroku, ki še ni sposoben jih pod pravim vidikom presoјati, jih zavestno in v pravi luči srečavati; nevarne pa so tudi po letih sicer zrelemu, toda po duši in razvoju osebnosti nezrelemu človeku, ki se spričo njih ne znajde, ker nima merila za to. Niso pa vse enako nevarne; čim važnejša in težja so srečanja, tem večja je nevarnost. Čim globlji vtis (rana), tem težja posledica.

Posledice takih nepredelanih srečanj so različne: včasih zavozlanje ali fiksacija na kak objekt, n. pr. otrok se naveže na mater, očeta, drugi na neko stvar, ki se ji preda; konflikti, ki nastanejo spričo kakega doživljanja, ki nasprotuje vesti, moralnim smernicam, itd.; nevroze, ki nastanejo včasih po lastni krivdi, ker človek zavestno potisne v podzavest napačen odnos do te ali one dobrine, hote vztraja na napačni poti, ali pa brez krivde, zlasti kot posledica doživljanja (zavozlanj, konfliktov iz mladosti), če so bila le ta močna in dolgotrajna.

Morda ne bo napak to nekoliko pojasniti; je namreč važno. Vozli ali zavozlanja nastanejo, kadar se človek naveže na kako stvar, namesto da bi ostal predan Bogu. Človek preda svoje srce stvari; Boga, ki je absolutna dobrina, odstavi, ga relativizira in stvar, ki je relativna dobrina, poabsoluti. Dvema gospodoma služiti ne more; ta pojav imenuje n. pr. Daim „poboženje“ ali „malikovanje“ (Vergöttung). Človek, ki ima malika v srcu, ni svoboden; njegov pogled na dobrine je skrivljen; skrivi ga odsvit malika; zato je presoјanje in vrednotenje in s tem zadržanje nasproti dobrinam napačno. Vrednost malika je lažniva. Tako stanje nasprotuje resnični osebnosti, ki mora biti svobodna in odprta za odnose do dobrin.

Konflikti nastanejo, kadar življenje ni v skladu z vestjo ali kadar mlad, nezrel človek doživi razočaranje nad človekom, ki bi mu moral biti vzor, n. pr. sin, hči nad očetom pijancem, razuzdancem. Človek, ki doživetij ne zna gledati v pravi luči, se spričo njih ne znajde. Podobno, če živi nasprotno, kot ga uči vest, pride v konflikt sam s seboj. Če tak konflikt ne najde pravilne rešitve in če pride v podzavest, moti razvoj osebnosti. Tak konflikt je mogoč tudi pri odraslem, ki se ne znajde spričo nenadnih in neprijetnih, doživetij, n. pr. ob neshrečah, smrti draga človeka itd.

Nevroze so posebej nevarne, ker naravnost ovirajo in onemogočijo razvoj osebnosti. So bolezenski pojavi, pri katerih pa ni organ bolan (razen če trpe dolgo časa). Vzrok ni obolenje organa, marveč duše. Poznamo jih več vrst; skoro vsakega organa se lotijo in prav to nam more razložiti vzrok pojava. Srčna nevroza, nevroza prebavil, dihal, kože itd. Poznamo n. pr. naduho, srčno naduho, angino, ekstrasistolio, zrahljanje vegetativnega živčevja, stalno napetost prebavil, motnje v prebavi (distonije), izpadanje las, zoprne lišaje, motnje v hoji, zardjenje, jecanje in zatikanje, strah pred praznino, pred podobami, ki da utegnejo pasti na človeka itd. Zdravila, kot jih predpisuje šolska medicina, so brez haska. Nevroza more tudi menjati organ; zdaj je na srečo, potem na prebavilih ali dihalih ali pa se loti kar več organov hkrati.

Hud primer je **prisilna nevroza**. Človek trpi pod različnimi predstavami, ki se mu same vsiljujejo (halucinacije, histerija etc.). Znan primer je skrupuloznost; koliko trpi bolnik sam in koliko tudi dušni pastir ob takih bolnikih.

Nevroze so znamenje napačnega življenja. Nevrotik ne služi Bogu, mu ni predan, marveč nekemu maliku, pa naj ve zanj ali ne. Na dnu, zadnji vzrok vsega je, kot pravi Carusso, „poabsolutiranje samega sebe“. Človek je sam sebi vse, „solus ipse“. Zanimivo je, da so nevrotični pojavi obenem tudi kazni za greh. Človek sam sebe, čeprav nehote in nevede, kaznuje za svoje napačno življenje. In prav to utegne biti komu v prid; če se namreč tega zave in bolezen tudi kot kazni in pokoro sprejme.

Nevroza je velika ovira za pravilni razvoj osebnosti. Zato je nujno potrebno odstraniti jo tako ali drugače. Če izhaja iz vzrokov v zgodnji mladosti, pomaga analiza; če pa je iz kasnejših doživetij, si more pomagati, vsaj v lažjih primerih človek sam ali pa več duhovni vodnik. Seveda je prvi pogoj, da je človek pripravljen odstraniti vzroke nevroze, odstraniti iz globine duše malika, odpovedati se mu. To pa je najtežje, ker nevrotik sicer želi ozdraveti, toda hoče tudi ohraniti malika na dnu duše.

So pa še drugi vzroki motenega ali celo onemogočenega razvoja osebnosti. Mogli bi jih zajeti pod imenom maska (persona), ki je nasprotje osebnosti. Maska je neka prevara, nekaj navideznega, nič pristnega (prim. maske na odru).

Eden od vzrokov, ki povzročajo masko, je vzgoja, pa naj bo še tako dobro mišljena in dobronamerna. Če je otrok v rokah napačnih, nezrelih, nesposobnih vzgojiteljev, utegne imeti to globoko segajoče posledice, zlasti če vzgojitelji otroku imponirajo. Hoče jih posnemati, biti njim enak. Zgodi se celo, da vzgojitelji namerno oblikujejo v otroku masko (šablonska vzgoja).

Vpliv vzgoje je za vso otroško dobo in posebej še v puberteti siino velik. Nervoznost, velika občutljivost, nestanovitnost, nesamostojnost itd. so znamenja, da človek še ni prebavil problemov prejšnjih življenjskih dob, da je prinesel v novo

dobo marsikaj nepredelanega iz prejšnje. To ovira individuacijo in s tem personalizacijo.

Drug vzrok maske je javno mnenje. Človek si pridobi pod vplivom javnega mnenja poseben način gledanja, presojanja, vrednotenja življenja in kar ga spremlja, ki njemu individualno nič ne odgovarja; tuj mu je. Zato je tak človek nepristen v svojih sodbah in odnosih. Je negotov, poln strahu, da ga bodo prepoznali, da se bo kje razgalil. Vse to ovira individuacijo in s tem razvoj osebnosti. Človeška osebnost, ki je razvita, je enkratna, svojska, pristna.

Tudi poklic more povzročiti razvoj maske in preprečiti ali vsaj ovirati razvoj osebnosti. Pogosto se namreč dogaja, da si človek prisvoji miselnost, vedenje, navade poklica, ki mu postanejo lastne, čeprav niso lastne njegovemu individu. Učitelj n. pr. prenese svoje dociranje tudi v družino, v klub, v gostilno, v družbo itd. Žandar je žandar ne le v pisarni in v službi, marveč tudi doma. Vse to pa je nepristno in zato v nasprotju z resnično osebnostjo.

O vplivu okolja kot sredstvu ali oviri za razvoj osebnosti, bi bilo treba posebej govoriti.

7. Nekaj pripomb

Preden končam svoja izvajanja, naj pripomnim še nekaj, kar zadeva pomoč pri razvoju krščanske osebnosti.

Najprej glede asketike. Če prebiramo asketične knjige, opazimo, da računajo pisci z zdravo, normalno dušo, ki je prehodila vso pot do personalizacije nemoteno, brez ran. Dalje ima človek vtis, da so asketične knjige le bolj pripomočki, ki uče, kaj naj človek napravi, manj pa, kako naj se v globlji duše usmeri, kako naj ustvari pravilne odnose do dobrin (Bog, bližnji, družba, sam, stvari).

Iz povedanega sledi, da je le malo ljudi, ki bi nemoteno razvijali svojo osebnost. Odtod pa tudi malo zanimanja za asketično knjigo, pogosto celo strah pred njo (deloma, ker ne vedo, kaj je asketika, deloma, ker jo odklanjajo). Nekateri jo odklanjajo, ker se ne čutijo zrele zanje, običajni so neke v puberteti, drugi pa hočejo ostati, ker so (malikovalci).

Drugi navodila asketike napak uporabljajo. Negodni, zaostali, morda celo nevrotični, vadijo to, kar jim asketika nasvetuje, in tako varajo sebe in druge. Ker se vadijo v kreposti, menijo, da so že krepostni, čeprav jim manjka osnova za to, namreč pravilno osnovno zadržanje in predvsem svobodna duša, Bogu predano srce. Sužnji malika igrajo vlogo svobodnjaka.

Nekateri napak pojmujejo premagovanje; mislijo, da je premagovanje isto, ko delati sebi nasilje, uničevati naravne sposobnosti, zatirati božje darove. Tako protinaravno početje se maščuje; izostane individuacija ali je okrnjena in s tem osnova personalizacije.

Glede moralke bi pripomnil, da bi bilo prav, da bi šla malo bolj s časom naprej in bolje upoštevala tudi izsledke globinske psihologije. Ji bodo v veliko pomoč. Kar se poučuje v šoli, je le premalo življenjsko; premalo usmerjeno v zgradbo resnične krščanske osebnosti, kar je in mora biti cilj krščanske vzgoje, k čemur mora pomagati tudi moralika.

Tretje so nasveti in navodila za uspeh v življenju. Nekateri te vrste knjig so napisane le za zaslužek in niso resne, druge imajo resen namen, a skoro vse pozabljajo na osnovno resnico: pravi uspeh je mogoč le, če je izoblikovana resnična

osebnost. Resničen uspeh ni v slavi ne v denarju ne v visoki službi, marveč v sreči in zadovoljstvu v življenju. Toda to je mogoče doseči le v izgrajeni osebnosti. Ker te vrste literatura opušča navodila za zgradbo resnične osebnosti, jo moremo smatrati le za literaturo, ki se bavi s tehniko, s pomočjo katere se more doseči navidezen uspeh, pri tem pa ostane duša prazna, zaklad zakopan v globino merja. Posledica take gonje za uspehom so zopet konflikti, zavozlanja in nevroze, torej to, česar bi se moral človek varovati. Namesto sreče — nesreča.

Resničen uspeh je mogoč le, če je razvita osebnost. Tehnični nasveti, zajeti iz izkušenj, so uspešni le v zreli osebnosti, ki jih porablja v luči onostranstva. „Kaj si pomaga človek, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?“

Naj mi bralec oprostí, če sem napisal kaj, kar se mu zdi nepravilno. Kar je napisano, je prvi poskus dati na kratko nekaj smernic za uspešno prizadevanje na tako važnem polju, kot je zgradba osebnosti. Namen tega prispevka ni kako poučevanje, marveč na eni strani posredovanje tega, kar je globinska psihologija (mar ne tudi krščanstvo?) izsledila, na drugi strani pa dati bralcem povod za izmenjavanje misli. Več glav več ve in le ob kresanju misli se vnamajo nove misli, ki vedno bolj osvetljujejo pravo stvarnost.

MOLITVENA ZVEZA ZA SLOVENSKO DOMOVINO

Pred časom je objavil g. salezijanec Janez Zupan v Boliviji poziv na Molitveno zvezo za slovensko domovino. Ni nam znano, kakšen je bil odziv na njegov predlog in na njegovo vabilo. Verjetno se jih ni mnogo oglasilo — po stari navadi... Vendar smo prepričani, da s tem naši gospodje ne zavračajo lepe misli in potrebe moliti za domovino, ki je tako potrebna božjega varstva in milosti, naj gledamo z enega ali drugega vidika. Dan za dnem toliko naših sobratov dviga svoje prošnje k Bogu za svoj narod v tujini in doma. Nadaljujmo, navdušujmo za to še druge! Inicijativa g. Zupana je hvalevredna in bo žela gotovo vsaj določen uspeh, četudi ne polnega.

(Izseljenski misijonar Zdravko Reven, zastopnik slovenskih Unij pri glavnem odboru UA, Unio Apostolica, Vestnik, julij 1959, str. 4)

Cerkev v Jugoslaviji

Po knjigi A. Galter-A. Kindermann, *Rotbuch der verfolgten Kirche*,
priredil in prevedel Pavel Šapar, Avstrija

Mons. Jožef Srebrnič, škof iz Krka, je bil 18. 4. v svojem dvorcu aretiran in interniran v neki gorski vasi 6 km od Crikvenice.

Mons. Ivan Šarić, škof iz Sarajeva, je v aprilu 1945 pred prihajajočimi komunisti pobegnil v Avstrijo in vzel s seboj na raku obolelega škofa iz Banjaluke, mons. Jožefa Garića. Ker komunisti svojega srda niso mogli znesti nad škofom, so se tem bridkeje maščevali nad njunima škofijama. 1946 je štela Sarajevo približno 50.000 katoličanov manj kot 1939; mnogi so najbrž bežali na Hrvaško, a je dovolj znakov, ki govore za to, da so jih 10.000 od teh pobili komunisti. Namen je bil očitno, da bi katoliško Cerkev v Bosni iztrebili. Od 62 duhovnikov, ki jih je bilo 1939, jih je 1946 izginilo 36: 9 jih je bilo (večinoma brez procesa) umorjenih, 9 zaprtih in ostali so pobegnili. Približno polovica župnij je bila brez dušnih pastirjev. Semenišča so bila ukinjena ali zasedena, katoliške šole in dobrotelne ustanove za otroke so bile zaprte; tisk je umolknil. Kmalu je bil tudi generalni vikar mons. Anton Buljan zaprt, po dvemesečni trdi ječi prepeljan v Zagreb in postavljen pod strogo policijsko nadzorstvo.

Nič manj ni bila prizadeta škofija v Banjaluki. Rezultat komunistične vlade je bil v kratkem ta, da je bila polovica župnij brez duhovnikov; šole in karitativne ustanove, izvzemši eno bolnišnico, so bile odvzete. Katoliško prebivalstvo je padlo od 130.000 na približno 40.000. Od duhovnikov jih je bilo 7 brez procesa umorjenih, 6 zaprtih, 9 jih je pobegnilo. Mons. Garić je spričo tega razdejanja 30. 6. 1946 v Gradeu umrl.

Naj navedemo samo nekaj epizod komunističnih nasilij v prvih letih režima. Izčrpno in dokumentirano poročilo se nahaja v „La civiltà cattolica“ 1946. III, 318—324; 1954, I, 716—730; II, 105—120.

Višek je doseglo preganjanje v tem obdobju z nad vse žalostnim procesom — tako ga je imenoval Pij XII. — zoper zagrebškega nadškofa mons. Alojzija Stepinca, ki je bil septembra 1946 zaprt. Režim je najprej poskušal zlomiti odpor mons. Stepinca na „vljuden način“. Vabili so ga, naj bi se udeleževal „ljudskega slavlja“. Nato so uporabili bolj surove metode s tem, da so ga v tisku napadli kot „vojnega zločinca“ — in da so ga mesec dni po vkorakanju Titovih čet v Zagreb za 15 dni zaprli.

Proti njemu so nahujskali najete morilce, ki naj bi ga v novembru 1945 napadli, ko je bil na poti, da bi posvetil novo cerkev. Medtem ko je divjalo preganjanje zoper duhovnike in vernike, je mons. Stepinac kot predsednik episkopata zoper komunistična nasilstva izdal pogumna pastirska pisma 24. 3., 20. 9. in 27. 2. 1946. Ta pisma so zapečatila nadškofovo usodo.

Proces se je začel 30. 9. 1946. Bil je voden po naprej določenem načrtu zaradi političnih prekrškov, ki jih škof sploh ni zagrešil. Prišlo je mnogo obremenjevalnih, a skero nobena razbremenilna priča, ker so bili v dneh od 21. do 30. 9. vsi zaprti, ki bi bili mogli v nadškofovo korist kaj izjaviti.

Med obravnavo je mons. Stepinac v ozračju, ki mu je bilo sovražno, zavrnil vse točke obsodbe. Čeprav se sodišču ni posrečilo, da bi utemeljilo le eno točko

obtožnice, je bil nadškof 13. 10. 1946 obsojen na 16 let prisilnega dela in na izgubo državljskih pravic za nadaljnjih 5 let. (Prim. dokumente pri Fiorello Cavalli, „Il processo dell' Arcivescovo di Zagabria, Rim 1947.)

Kmalu po procesu je izjavil maršal Tito pred skupščino v Zagrebu: „Očita se nam, da smo obsodili Stepinca, da bi se ga znebili. Ko je mons. Hurley, papeški zastopnik, prišel k meni, sem mu rekel: Vzemite in odstavite ga od službe, sicer ga bomo zaprli. Mi smo čakali nekaj mesecev, preden smo to storili.“

Te besede potrjujejo tole: S tem, da so zadeli Stepinca, so hoteli ostale škofo uplašiti, da bi bili dostopni zahtevam vlade. Na tej poti je jugoslovanski režim prednjačil pred vsemi drugimi „ljudskimi demokracijami“. Bil je uvod za vrsto drugih, še žalostnejših procesov. Upravičeno je mogel Stepinac pred sodiščem reči: „Moja edina osebna krivda je v tem, da v zahtevah komunizma, ki danes obvlada vso deželo, nisem popustil.“

Stepinčev proces ni edino preganjanje v Jugoslaviji, ampak je samo ena od zlobnih epizod. Drugi proces se je vršil 1948. — 22. 4. je bil zaprt škof iz Mostarja mons. Peter Čule in v juliju obtožen „kolaboracije z ustaškim režimom“. Bil je postavljen pred sodišče. Prekršek je bil tako netočno formuliran, da se je bilo treba — če naj se nadalje vzdržuje — zateči h krivim pričam. Mons. Čule je vse zavrnil in svojim sodnikom izjavil, da se samo zato nahaja na zatožni klopi, ker je kot škof branil pravice Cerkve in vere. To je pravica — tako je rekel — ki jo tudi ustava priznava. Bil je kljub temu obsojen na 11 let ječe. Njegov tajnik Matija Nuić je plačal to, ker ni hotel pričati zoper škofa, z obsodbo na 8 let ječe. (18. 7. 1948). Mons. Čule je bil po enem tednu zapora v aprilu 1951 premeščen v taborišče za prisilno delo. Pri transportu je bil ob železniški nesreči ranjen.

Po letu 1945 so napade na škofo in duhovnike — čeprav ne s smrtnim izidom — neprestano spremljala sramotenja. Predstavljala so spremljavo „spontane ljudske reakcije“ k zatiralnim ukrepom vladnih mest zoper Cerkev in duhovnike. Neštevilni so v zgodovini preganjanj v Jugoslaviji primeri nestrpnosti, fanatizma in nevljudnega vedenja nasproti duhovnikom pri izvrševanju bogoslužnih dejanj. Pri napadih so se posebno odlikovali časopisi: „Politika“ (Beograd), „Slovenski poročevalec“ (Ljubljana) in „Vjesnik“ (Zagreb). O tem bi lahko napisali celo knjigo. Metali so v duhovnike pri maši gnila jajca, prekinjali pridige in napadali škofo na vizitacijskih potovanjih. Komunistični propagandisti so s posebnim veseljem mazali zidove z napisi: Popovi-lopovi; opatice-švercerice.

V letih 1947—50 so sledile nadaljnje aretacije duhovnikov. Samo v prvih mesecih 1949 je bilo v eni sami deželi 15 duhovnikov zaradi antinacionalnega delovanja obsojenih.

26. 4. 1950 je beograjski nadškof mons. Jožef Ujčić v imenu celotnega jugoslovanskega episkopata v spomenici na upravo za verske zadeve naštel vse vladne zatiralne ukrepe: 19. 5. 1950 mu je bil dostavljen odgovor, da je spomenica „plod nemogočega stališča in zato ne more služiti katoliškemu episkopatu kot podlaga za razpravljanja in pogajanja“.

1951 so se začeli dejanski napadi na škofo, predvsem ob njihovih birmovanjih. Nekatere primere hočemo omeniti.

V maju 1951 je bil mariborski apostolski administrator mons. Maksimilijan Držčenik izpostavljen mučnim policijskim šikanam, ker je njegov prihod v Ptuj sprožil veliko navdušenje vernikov. Mons. Ciril Banić, šibeniški apostolski admi-

nistrator, je bil na svojem vizitacijskem potovanju tarča različnih napadov. Drug hud in nevaren napad je bil izvršen 21. 1. na ljubljanskega apostolskega administratorja mons. Vovka. Na kolodvoru v Novem mestu ga je — pred očmi policije — skupina prenapetežev dolžila namišljenih vojnih zločinov in ga skušala živega sežgati. Mons. Vovk je dobil nevarne opekline, dočim je glavni krivec pri sodni obravnavi dobil pogojno deset dni zapore.

Naj omenimo tudi zaslišavanja, ki so jim bili škofje podvrženi, posebno po vrnitvi od vizitacij, ki so se jim kljub vsem oviram vendarle vedno posrečile. Ob škofijski konferenci, ki je bila od 23. do 25. 9. 1951 v Zagrebu in ki so jo komunisti proglasili za ilegalno, je moralo 20 škofov, ki so se konference udeležili, k vladnim funkcionarjem na zagovor. Zagrozili so jim s hudimi kaznimi, če ne prekličejo „non licet“ zoper društva narodnih duhovnikov. V mnogih primerih so policijska zaslišavanja trajala več dni.

Nikdar ni zmanjkalo povodov za napade na škofo. Za čas od 1952—53 nekaj zgledov:

Tri mesece po atentatu na mons. Vovka se je začela proti njemu ogorčena časopisna gonja, ker si je upal v pismih na duhovnike opozoriti, da so kristjani dolžni vero tudi z junaško zvestobo izpovedovati. To so komunisti vzeli za izzivanje in naložili škofu velike denarne kazni. Mons. Vovku je bil napravljen proces, pri katerem je bil obsojen, ker si je upal vernikom sporočiti besede papeža Pija XII., da je odprava plodu zločin. Ker se ta po jugoslovanskem zakonu dopušča, je škof Vovk z okrožnico v očeh komunistov zagrešil „atentat na lojalnost“. Mons. Salis Seewis, posvetilni škof zagrebskega nadškofa, je bil napaden v „Vjestniku“, ker je objavil pastirsko pismo, v katerem je obravnaval razmerje kristjanov do Kristusa in zvestobo do Boga. „Vjestnik“ je vzel to kot napad na socializem.

1953 se je tisk razburjal in hujskal ljudstvo zoper škofo. Zbiral je za to povsod najrazličnejše povode. Napadel je n. pr. stališče škofov v Splitu, Zadru in Šibeniku ter stališče hrvaških duhovnikov pri ljudskem štetju 31. 3. 1953, ker je zakon od vseh državljanov zahteval, da se pri tej priliki izjavijo, če so ateisti ali pripadnike kake veroizpovedi, in škofje so vernikom naročili, naj svojo katoliško veroizpoved enoumno izpovedo. To je bilo za komuniste nasilje vesti. Škofje so bili v njihovih očeh podrepaniki Vatikana, ki hoče štetje zlorabiti, da bi nastali nemiri, in ustvarili psihozo, da se vera preganja. („Borba“, 5. 3. 1953.)

Tudi v zadnjih treh letih so bili primeri surovih in insceniranih napadov v več krajih Jugoslavije, ki so jih po vladnih poročilih povzročili vedno „neodgovorni storilci“, ki jih ni bilo mogoče ugotoviti in seveda še manj kaznovati.

Če se omejimo na nasilstva zoper škofo, moramo omeniti nadaljnje napade, ki so se izvršili potem, ko je centralni komite komunistične partije Jugoslavije na zborovainju na Brionih 16. 6. 1953 vsem odsekom dal navodila, da naj se boj zoper škofo postroži in da naj se ovira njihovo javno delovanje, posebno pa njihova zveza z verniki. Omenjamo napad 22. 8. 1953 na mons. Dragotina Čelika, apostolskega administratorja v Banjaluki; avgusta 1953 na mons. Banića, škofa v Šibeniku, avgusta na Antona Radića, apostolskega administratorja v Šibeniku; julija in avgusta na mons. Franca Franića, posvetilnega škofa v Splitu, in mons. Kvirina C. Bonefačića; 6. 9. 1953 na mons. Ludvika Budanovića, apostolskega administratorja v Bački; 3. 5. in 16. julija 1953 na mons. Jožefa Pavličića, posvetilnega škofa v Senju; 8. 8. 1953 na mons. Franca Salis-Seewisa, posvetilnega škofa v Zagrebu. (Prim. „La Civiltà cattolica“, 1954, I, 716—730; II, 105—120.)

Za zgled za metode, ki so jih jugoslovanske oblasti in policija uporabljale pri gospodarskem podjarmljenju duhovnikov, navajamo nekaj odstavkov že omejenega dela „Une Eglise du silence-Catholique de Yougoslavie“, str. 90 in sl. Iste metode so uporabljali komunisti, da so nasprotovali delovanju duhovnikov.

1945 je beograjska vlada odredila radikalno agrarno reformo, ki se je raztezala tudi na cerkvena posestva. Istočasno je bilo vsako prispevanje za vzdrževanje vere in duhovnikov prepovedano.

Cerkev je bila s tem oropana vseh dohodkov. Le semenišča, ki jih je bilo le malo dovoljenih, so smela ohraniti več kot po zakonu dovoljeni minimum 10 ha.

Pri izvedbi agrarne reforme na cerkvenih posestvih se za to pooblaščen organi niso vedno ozirali na zakonske predpise in so izvedli razlastitve pogosto nad predpisano mejo. Čeprav so jugoslovanski škofje v skupnem pastirskem pismu na vernike (20. 9. 1945) to ropanje obsodili, so vendarle brez protesta sprejeli, da je Cerkev prišla v skrajno bedo in celo stisko. Pozivali so katoliško prebivalstvo, naj vzdržuje duhovnike in prispeva za preostale nad vse omejene možnosti delovanja (nekaj semenišč, škofijsko upravo in nekaj redovnih družin).

Za nekaj let, to je do 1952, so se mogle stvari na ta način razvijati. Leto 1952 pa je zaznamovalo novo obdobje v jugoslovanskem boju zoper Cerkev: gospodarsko zadrugjenje. Dajatve, ki so že tako ljudi, predvsem kmete hudo obremenjevale, so se za tiste, ki so se naproti Cerkvi izkazali velikodušne, še povečale. „Če morete duhovnikom dajati,“ je rekla policija, „morate dati tudi državi!“

Skoro v vseh župnijah Hrvaške ter Bosne in Hercegovine — da omenimo samo ti dve republiki — je bila navada, da je skupina župljanov (možje in žene) prevzela pobiranje darov v naravi od prebivalstva. Zdaj so bile nabirke zunaj cerkve prepovedane. Nabiralci so bili pod policijskim nadzorstvom; v nekaterih primerih so bili kaznovani tudi z denarnimi kaznimi in zaporom. V Sloveniji so bile nabirke zunaj cerkve takoj po „osvoboditvi“ prepovedane; znesek, ki se nabere v cerkvi, je pogosto določen za „narodne duhovnike“, pri čemer pa policija svojevoljno kontrolira.

Kakor v mnogih krščanskih deželah tako je tudi v Jugoslaviji navada, da so duhovniki povabljeni k vsakoletnemu blagoslovu hiš. Pri tej priliki jim verniki tudi postrežejo. Policija je pohitela, da je to navado ožigosala kot po zakonu prepovedano beračenje. Lahko bi navedli imena duhovnikov, ki so bili zaradi takih „prekrškov“ kaznovani.

Gorečnost policije je šla tako daleč, da je zasegla celo denar, ki se je nabral za obnovo cerkva in za maše. Nekaj primerov: Prigodilo se je, da so bile sestre, ki so bile prisiljene prositi, kaznovane, ker so sprejele liter m'leka, ki so ga dobile kot nagrado za strežbo pri bolniku.

V neki slovenski župniji je hotel neki duhovnik v juniju 1952 imeti novo-mašno slovesnost. Ker je bila družina revna, so nekateri župljani prispevali za slavnostni dan. Prejšnji večer je prišla policija in vse zaplenila. (Te stvari so se v zadnjem času zelo omilile. Zdaj ni več takih in podobnih poročil.)

V začetku 1952 je bilo postroženo pobiranje davkov, predvsem pri duhovnikih. Do takrat so plačali duhovniki 4% od napovedanih dohodkov. Čeprav ni bilo nobenih zakonskih predpisov, se mora vendarle sklepati na navodila od zgoraj, če so bili v vsej Federativni ljudski republiki davki enako povišani. Funkcionarji, katerim je bilo poverjeno kontroliranje cerkvenih dohodkov, so šli na

Preračunali so dohodke do zadnje pare, všteti navadne nabirke, kjer so bile te dovoljene, od krstov, porok, pogrebov itd. Če ti zneski niso dosegli vsote, ki so jo označevali kot primerno, so jo enostavno avtoritativno določili. „Ti si inteligenten človek,“ so rekli funkcionarji župniku. „Da se moreš preživljati, potrebuješ na mesec vsoto X, torej je letni dohodek Y.“ Na podlagi teh imaginarnih, pogosto astronomskih števil, je bil določen dohodek, ki se je nato obdavčilo.

1952 so zahtevali dajatve za dohodke od 1947—1951. Na ta način so se zvišale vsote za obdavčenje na stotisoče in milijone dinarjev.

Zaman je duhovnik zatrjeval, da ima izdatke za službo božjo in popravo cerkve in da je mašne intencije, ki jih ni mogel sam opraviti, poslal na škofijski ordinariat ali oddal drugim sobratom. Če ni mogel plačati, so finančni uradniki zaplenili vse, kar je šlo v promet: radio, pisalni stroj, šivalni stroj, pohištvo in celo posamezne kose oblek.

Poleg duhovnikov trpe pod davčnim vijakom najbolj moški in ženski redovi. Finančni uradniki ravnaajo takole: Redovna skupnost ima n. pr. 50 sester. Deset jih dela, druge ne morejo zaradi starosti, bolezni ali brezposelnosti. Skupnost se pojmuje kot fizična oseba. Dohodki desetih sester se seštejejo in tako pride velika vsota, ki naj bi služila za vzdrževanje fizične osebe. Po skupni vsoti, ki se pomnoži s tri ali štiri (sorazmerno s številom let, za katera se zahtevajo zaostanki) in nato se določi odstotek, ki je glede na skupno vsoto različen. Od minima, ki je 4.7%, se lahko stopnjuje na 60, 70, 80 in celo 90%. Če deset sester na mesec zasluži 50.000 dinarjev, znese to 600.000 dinarjev na leto in v dveh letih 2.400.000. Država zahteva nato en milijon ali tudi več, ne da bi upoštevala onih 40 sester, ki jih morajo zaposlene sestre vzdrževati.

Zoper ukrepe krajevnih oblasti je bilo mogoče vložiti priziv. V posameznih primerih se je zgodilo, da so višja mesta vsaj delno uvidela nevzdržnost davčnega preračuna in so višino davkom podvržene vsote občutno znižala. Toda krivica tudi v primeru popravkov ni bila odstranjena.

Nabirke so priljubljen cilj davčnih oblasti. Župnija izroči škofiji predpisane nedeljske nabirke. Policija zahteva, da se vpišejo kot davkom podvrženi župnijski dohodki. Nabirke se pa vnovič obdavčijo v breme škofijske kurije.

Tudi policija uporablja davke, da zatira duhovnike. Če se duhovnik brani pristopiti k društvu „narodnih duhovnikov“ — znano je, da so člani teh društev mileje obdavčeni — je dotični tako visoko obdavčen, da ne more plačati. Istočasno mu dajo vedeti, da mu bodo vse ali delno spregledali, kakor hitro se bo vpisal v društvo. Bilo bi zanimivo izvedeti število tistih, ki so po tej metodi postali člani omenjenih društev.

Kakor koli že je videti prijava dohodkov, policija najde vedno pomanjkljivosti in trdi, da je prijavitelj davkov del svojih dohodkov zamolčal. Po zelo sumaričnem procesu bo nato obsojen na visoko denarno globo ali ječo.

Komunistični časopisi so si postavili za nalogo, da pokažejo, kakšne zagrizenosti uporablja jugoslovanski fiskus, da bi duhovnike gospodarsko strli. „Slovenski poročevalec“ navaja 31. 12. 1952 kot primer slabih davkoplačevalcev škofa Držečnika, apostolskega administratorja iz Maribora, in kancelerja škofijske kurije. Fiskus je zahteval 558.749 dinarjev in, da bi jih dobil, je ukazal ukiniti tekoči račun kurije. Mons. Držečnik je izjavil, da tako velike vsote ne premore in je vložil priziv na višje sodišče. Zaman. Finančni minister je dal vsoto tekočega računa škofijske kurije zapleniti, kar je po poročilu komunističnega časopisja zneslo en

milijon dinarjev. Pri tem je šlo za volila, mašne stipendije in podobne dohodke. V Ljubljani je „Ljudska pravica“ 6. 12. 1952 mestnim ljudskim odborom očitala, da od duhovnikov niso zahtevali tako visoke vsote, kot jo zahteva zakon, in da bi dokazala, da vplačani davki župnikov v različnih krajih niso nevzdržni, je primerjala njihove davčne prijave s prijavi zasebnih oseb, ki — kakor je list zatrjeval — navajajo, da so za poroko, pogreb ali kako drugo bogoslužno dejanje plačali večji znesek, kot so ga duhovniki prijavi. Podobno je pisala „Borba“, 9. 12. 1952 v Beogradu in obtoževala župnike, da so dohodke napačno prijavili.

Če duhovnik ne more izkazati nobenega posebnega dovoljenja, ne sme — kakor rečeno — od vernikov sprejeti nobenega darila, razen pod kaznijo velike denarne globe ali ječe; darila so poleg tega zaplenjena. Pri tem ni izjem; za vse, kar duhovnik prejme, potrebuje predhodno dovoljenje. Odveč je dostavljati, da sme vsak jugoslovanski državljan darila od tujcev, sorodnikov ali znancev svobodno sprejemati. (Tudi ta praksa se je v zadnjem času močno omilila v korist duhovnikov.)

1952 so dosegli poskusi pahnuti duhovnika v gospodarsko sužnost vrhunec. Ni več zadostovalo, da so duhovniki davke redno plačali za pretekla leta. Zahtevalo se je še posebno povišanje od zaostankov. To povišanje so davčni uradniki svojevolično določili.

Če je kak dober župljan hotel svojemu župniku pomagati s tem, da je nadomestoval cerkvenika ali zvonarja, ki ga redno ni bilo mogoče več plačati, ga je zadela enaka usoda kot župnika: Bil je obdavčen in policija ga je vedno znova zasliševala. Zasliševanja so se redno končavala z grožnjami, ki si jih lahko predstavljamo.

Policija se ni pomišljala vernikom zabičati, da se duhovnikom sploh ne sme nič dati.

Očividno je cilj te politike duhovnikom dopovedati, da more do svoje eksistence priti le v toliki meri, v kolikor mu ljudsko-republikanski uradi dovolijo, in da ti svojo naklonjenost merijo po prispevku, ki so ga duhovniki pripravljeni doprinesiti za izgradnjo komunistične družbe.

Ženski redovi

V Jugoslaviji so še samostani. To so tisti, ki med vojsko niso bili porušeni ali s posebnim odlokom vlade ukinjeni. Seveda jim ni dovoljeno nobeno zunanje delovanje in v poslopih se poleg redovne družine nahajajo često tudi uradi UDBE, strankine organizacije ali kake vojaške pisarne. Bolj kot moški samostani so bili prizadeti ženski redovi in kongregacije.

Po letu 1945 so bile šole, zavodi, domovi in javne ustanove redovnih sester razlašene. Kmalu za tem so bile sestre iz bolnišnic odstranjene, dokler ni prišlo tako daleč, da jim je bila noša redovne obleke prepovedana. V „napredni“ Ljudski republiki, v Bosni in Hercegovini ni nobenih ženskih redov več.

Najbolj razširjen ženski red v Jugoslaviji so bile usmiljenke sv. Vincencija z materino hišo v Zagrebu. Ta je obsegala 1941 štiri province s 45 hišami, 2174 sestrami in 145 novicinkami. Usmiljenke so oskrbovale 51 bolnišnic in klinik, 7 zavetišč za uboge, šest sirotišnic, 32 otroških vrtcev, 26 ljudskih šol s 4305 učenci ali učenkami, 5 pripravnic, 8 obrtnih šol, 2 dekliška liceja s 1172 učenkami, 18 zavodov s 658 gojenkami in različne druge vzgojne zavode.

Težko je reči, kaj je danes od te delavnosti še ostalo. Sestre so bile iz hiš dobesedno pregnane in vsi zavodi zaplenjeni. Vladni uradi so redovnice prisilili nositi civilno obleko. Prepovedali so vsako občevanje s prednicami. Prišlo je tako daleč, da so bile sestre primorane obiskovati komunistične sestanke. V začetku so morale delati pri javnih delih na cestah in podobnih poslih, posebno ob nedeljah.

V hrvaških škofijah je bilo 1939 27 sestrskih kongregacij s 397 hišami, 3580 sestrami in 247 novicinjami, ne všteti hrvaške redovnice, ki so delovale v 26 hišah zunaj hrvaške dežele. (Prim. K. S. Draganović, „Le système général de l'Eglise en Yougoslavie“, Sarajevo, 1939, str. 472—525, 560—561.)

Trenutno znaša samo na Hrvaškem število razpuščenih sestrskih hiš 250. Le prav majhno število sester ima srečo, da v največjih težavah še lahko vod skupno življenje.

Leta 1950 je bilo približno še 40 usmiljenk v komunističnih ječah. Med obsojenci so sestre določene, da morajo kazni odsedeti do zadnjega dne.

Znano je, da je bilo 13 sester treh različnih kongregacij po prevzemu komunistične oblasti umorjenih, dočim jih je več „izginilo“.

Cerkvena društva

Proti koncu 1949 je rekel maršal Tito skupini tako imenovanih „ljudskih duhovnikov“: „Mi smo se ločili od Moskve, zakaj se vi ne morete ločiti od Rima?“ („Nova pot“, I, štev. 2.)

Da bi duhovnike razdvojil, je komunistični režim naredil različne poskuse. Začelo se je z ustanovitvijo posebnega urada za verske zadeve v Sloveniji. Imenovala se je Duhovna komisija pri ministrskem predsedstvu Ljudske republike Slovenije. Poverjena so ji bila tako dalekosežna pooblastila, da se je vlada smatrala za posredovalni organ nasproti cerkveni hierarhiji. — Vladni uradi so pogosto odpirali pisma škofov in jih naslovljencem vračali s pripombo, da bo stvar obravnavala verska komisija.

Na čelo komisije so komunisti postavili od predstojnikov izobčenega in a divinis suspendiranega duhovnika Jožeta Lampreta. — Lampret je bil že pred vojsko zaradi osumljenega komunističnega delovanja zaprt. Ko je zapustil svojo mariborsko škofijo, je šel v Dalmacijo, kjer se je med vojsko udinjal komunistom za njihove namene.

Drugi poskus duhovnike razdvojiti je bila ustanovitev Društva sv. Cirila in Metoda (CMD). Njegov postanek je naslednji: Predsednik omenjene komisije, Jože Lampret, je na podlagi svojih komunističnih nazorov ustanovil sekretariat iniciativnih članov duhovnikov Osvobodilne fronte (OF). Sprva je imel sekretariat le malo pristašev, ker so duhovniki vedeli, da ne morejo pripadati komunističnim organizacijam, predvsem ne političnim, kot je OF.

Da bi sejal razdvojenost med duhovniki, je začel sekretariat izdajati „Bilten“, majhen časopis (list) na 4—6 straneh, poln sovraštva do zvestih duhovnikov, škofov, Vatikana in papeža. Koncilska kongregacija je „Bilten“ prepovedala in obsodila z dekretom 12. 4. 1949 zaradi razširjanja krivih nauk, ki vodijo v razkroj cerkvene discipline, ker obrekujejo hierarhijo. Z istim dekretom je kongregacija objavila, da je časopis po kanonu 1399, § 6 cerkvenega zakonika prepovedan.

JUGOSLAVIJA

Slomškovo leto. „Sprememba komunistične taktike v postopanju proti katoliški Cerkvi se odraža tudi v njihovem zadržanju do letošnjih proslav stoletnice prenosa lavantinske škofije iz Labotske doline v Maribor. Vse te proslave komunisti dovoljujejo, kajti dobro se zavedajo, da bi se v nasprotnem primeru še bolj zasovražili pri ljudeh. — Letošnje leto je doma namreč cerkveno proglašeno za Slomškovo leto. V proslavo stoletnice, odkar je Slomšek prenesel škofijski sedež iz št. Andraža v Maribor, je mariborska škofija izdala 50.000 koledarčkov s Slomškovo sliko, 80.000 malih podobic prav tako s Slomškovo sliko, šmarnice iz življenja Slomškega, kjer je škof Anton Martin Slomšek prikazan kot velik častilec Marije. Škofija je zbrala tudi ogromno zgodovinsko gradivo o vseh župnijah. Skupno z ljubljansko škofijo pa misli še to leto izdati veliko cerkveno ljudsko pesmarico z notami in 50.000 izvodov malih cerkvenih pesmaric brez not, komunistična oblast je pa za popravilo mariborske gotske stolnice dala 22 milijonov dinarjev. Dalje so po vseh župnijah mariborske škofije tridnevne duhovne obnove, v nekaterih tudi celotedenski misijoni. Tako so imeli v mariborskih župnijah tak misijon od 13. do 22. marca t. l. Uspel je zelo dobro in vse cerkve so bile vedno polne. Komunisti teh pobožnosti niso prav nič motili. Ljudstvo ima zaupanje v svoje duhovnike, ki so vdani svojim škofom. Ta vdanost je tako očitna, da kaka izjema ne more kvariti te splošne slike. Delovanje Cirilmetodašev, ki sodelujejo z režimom, se namreč skoro ne pozna.“ (Tako članek: Odnosi med Cerkvijo in državo v Jugoslaviji, Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 3. sept. 1959, str. 2.) Vendar pa je OU (štev. 3, 1959) poročala, da so trije slovenski jezuiti zaradi pridig na misijonu v Mariboru morali v ječo.

Nov slovenski prevod sv. pisma. Za

Slomškovo leto je končno izšel 1. zvezek novega slovenskega prevoda sv. pisma stare zaveze, ki ga je pripravil rajni prelat dr. Matija Slavič. Vzemimo ga z veliko ljubeznijo v roke in pobožno berimo!

Dr. Fr. Ks. Cukala apostolski protonotar. Sv. oče Janez XXIII. je imenoval dr. Fr. Ks. Cukala, prelata in voditelja UA (duh. ap. unije), za apostolskega protonotarja.

Cerkev sv. Jožefa v Trzišču je 14. maja pogorela. Ni znano, kako je prišlo do požara.

Na Sveti gori pri Litiji, znani Marijinj božji poti, so posvetili nov oltar, delo Plečnikovih učencev; prejšnjega je užgala strela.

V župnijski cerkvi na Ježici pa so napravili nov stranski oltar, ki je posvečen sv. Jožefu Delavcu.

ARGENTINA

Moronski škof v semenišču v Adroguéju. Na prvo soboto meseca avgusta je moronski škof dr. Mihael Raspanti nepričakovano obiskal slovensko semenišče v Adroguéju. Spremljali so ga moronski generalni vikar dr. Presas, župnik iz San Justo Marcón (oba sta tiste dni postala prelata) ter moronski stolni kaplan Himmelreich Francé. Škof dobro pozna Slovence, ker jih je v njegovi škofiji sedaj največ. Pozna pa jih tudi iz Buenos Airesa, ko so se Slovenci dolgo vrstolek zbirali k službi božji v salezijanski cerkvi na Belgrano, za kar je on kot salezijanski inspektor dal dovoljenje. Škof je pohvalil slovenske duhovnike in vernike. Seveda so ga najbolj zanimali naši novomašniki, ki si jih želi v svojo škofijo. V tej škofiji deluje veliko slovenskih duhovnikov; posebno dober do slovenskih duhovnikov je zlasti moronski župnik in gen. vikar dr. Presas. Župnik iz San Justo je vpričo škofa priznal, kako zgledni so slovenski verniki, ki žive na ozemlju njegove župnije. Saj jih prve četrtke v mesecu pride 400 do 500 k sveti

uri in trije slovenski duhovniki imajo precej dela v spovednici, da jih lepo pripravijo za prejem sv. obhajila na prvi petek in prvo soboto v mesecu.

Veliki šmaren v slovenskem semenišču. Ta dan smo imeli popoldne ob petih ob lepem vremenu veliko slovesnost. Naša semeniška kapela je postala za nekaj časa stolnica. Mons. dr. Aleksander Schell, pomožni škof iz Lomas de Zamora, je podelil mašniško posvečenje gospodu Langusu Janezu, hkrati pa je gospod Matija Borštnar prejel subdiakonat. Prijazni škof je ostal pri večerji; kot sin nemških priseljencev (Wolgadeutsche) je precej širokosrčen glede izseljenških vprašanj; odkrito je priznal, da se je treba ravnati po ap. konst. Exul Familia Nazarethana.

Novomašnik g. Langus Janez. Rodil se je leta 1927 v Ljubljani. Obiskoval je tretjo drž. gimnazijo v Ljubljani ter deloval v dijaški Marijini kongregaciji. Vsa družina je leta 1945 odšla v begunstvo. Očeta so komunisti dobili v roke in se ni več oglasil. Janez je končal gimnazijo na begunski gimnaziji v Barletti v Italiji. V Argentini je najprej služil kruh sebi in domačim v tovarni. Od leta 1952 do 1953 je bil predsednik Slovenske fantovske zveze. 4. avgusta 1953 pa je stopil v slovensko semenišče v Adroguéju ter ga zapustil na veliki šmaren leta 1959. Novo mašo je pel takoj drugi dan v župnijski cerkvi v San Martinu, kjer imajo slovenski verniki, ki tam in v okolici bivajo, redno božjo službo. Pridigal mu je g. svetnik Alojzij Košmerlj. Na novomašne podobice si je g. novomašnik zapisal vodilo: Po Mariji služiti Bogu. Ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman mu je dovolil, da za tri leta deluje v moronski škofiji.

Sv. maša po vzhodnem obredu v Ramos Mejía. 5. julija 1959, ko doma praznujejo god svetih slovanskih apostolov Cirila in Metoda, je slovenski rojak dr. Pavle Krajnik opravil popoldne sv. liturgijo po vzhodnem obredu. Pri liturgiji so slovenski bogoslovci lepo sodelovali s petjem. Dr. Pavle Krajnik je takoj nato odšel na obisk k svoji sestri v Združene države.

Duhovniški sestanek meseca avgusta.

V Slovenski hiši na Ramón Falcónu se je zadnjo sredo v avgustu zbralo okoli 25 duhovnikov. Duhovno misel je imel g. duh. svetnik Alojzij Košmerlj o sv. Janezu Vianneyu: poudarjal je zlasti Viannejevo ravnanje v spovednici ter njegovo iskreno prijateljstvo z duhovniki; zraven pa je končno omenil nekaj prav praktičnih misli o naših duhovniških spovedih. Zanimivo in praktično duh. misel bo objavila Omnes unum. G. misijonar Mejač Ciril C. M., pa je v prav zanimivem slogu navzočim pripovedoval o dušnopastirskih vprašanjih v krajih, koder je po svojem prihodu v Ameriko deloval (Punta Arenas, Texas, Perú). Tudi to predavanje bo izšlo v Omnes unum.

Dijaška Marijina kongregacija gojencev škofovega zavoda v Adroguéju je na praznik karmelske Matere božje romala v Morón k Mariji s cveticami (La Virgen de las flores), kjer župnikuje g. Tone Škulj, bivši gojenec našega slovenskega semenišča. Ob desetih dopoldne je kongregacijski voditelj maševal, potem pa je g. župnik v svoji veliki dobroti vse dijače lepo pogostil.

Semeniška Marijina kongregacija pa je prav tja romala za praznik Marije Snežne. Zopet je maševal kongregacijski voditelj, g. župnik Tone Škulj pa se je zopet izkazal zelo radodarnega.

Slovensko romanje v Lurdes. Slovenci vsako leto okoli praznika Marijinega brez. Sreča romajo v Lurdes pri Buenos Airesu. Letos so se ob zgledu sv. arškega župnika Janeza Krstnika Marije Vianneya ter božjega služabnika Antona Martina Slomška navdušili za pobožnost, zupanje in ljubezen do Brezmadežne in njenega brezmadežnega Sreča. Pridigal je semeniški spiritual, romarsko sv. mašo pa opravil dr. Lojze Stare.

RIM

Slovenski novomašnik vzhodnega obreda. Msgr. Katkov, ruski škof vzhodnega obreda, je 19. aprila podelil po vzhodnem obredu zakrament mašniškega posvečenja p. Silvinu Eiletzu D. J. v cerkvi sv. Antona Puščavnika, ki pripada Russicum. Takoj drugi dan je opravil novo mašo pri oltarju slovanskih apostolov sv. Ciri-

la in Metoda v slavni baziliki sv. Klemenca. 26. aprila pa je ponovil novo mašo v kapeli slovenskih šolskih sester na Via dei Colli. Velikih slovesnosti so se udeleževali tudi gen. asistent Družbe Jezusove p. Anton Prešeren, g. Marko Kranjc, gg. Koren ter Žužek Ivan, oba novomašnikova redovna tovariša in duhovnika vzhodnega obreda, ter drugi slovenski redovniki in duhovniki. Novomašnik je na dan nove maše po vatikanskem radiu pozdravil svoje starše, ki žive v Buenos Airesu.

Biserni jubilej častite matere Terezije Hanželič. Na Via dei Colli je marsikateri slovenski človek, zlasti pa redovnik in duhovnik občutil veliko dobroto šolskih sester, zlasti preč. matere Terezije Hanželič, bivše vrhovne predstojnice šolskih sester. Pred nekaj tedni je bila bolna na smrt, pa se je izkopala iz nevarnosti. Na veliki šmaren je obhajala biserni jubilej svojih redovniških zaobljub. Naj ji ljubi Bog poplača vso njeno materinsko dobroto!

KANADA

Novomašnik Franc Skumavec. Rodil se je 8. marca 1926 v Radovni pri Mojstrani, v župniji Dovje. V družini je bilo 9 otrok. France je moral prehoditi dolg križev pot: ljudska šola, eno leto meščanske šole, škofovi zavodi, nemška vojska, rusko ujetništvo, jugoslovanska vojska, na kmetih v Avstriji, v gozdu in rudniku v Kanadi, večerna šola v Torontu, semenišče sv. Avgušтина v Torontu od 1952 do 1959. Mašniško posvečenje je prejel 31. maja v torontski stolnici. Vse „kar leze ino grede“ pa se je 7. junija 1959 udeležilo njegove nove maše v slovenski župniji Marije Pomagaj v Torontu. Pridigal mu je ljubljanski gospod škof dr. Gregorij Rožman. Slovesnosti sta se udeležila tudi njegov rojak p. Fortunat Zorman OFM, urednik mesečnika Ave Maria, ter novomašnikova sorodnica Jožica, redovnica naše Gospe Sionske. Veliko zaslug za njegov poklic ima g. župnik dr. Jakob Kolarič. 14. junija je ponovil novo mašo v Montrealu, kjer skrbi za Slovence g. misijonar J. Časl, 21. junija (na god sv. Alojzija) pa v New

Torontu. Sedaj pa je že kaplan v župniji sv. Gregorija Velikega v Oshawo.

Ljubljanski gospod škof v Torontu. Prišel je pridigat 7. junija 1959 na novo mašo v Torontu; isto popoldne pa je 27 slovenskim dečkom in deklicam podelil zakrament sv. birme v župnijski cerkvi Marije Pomagaj. Prejšnjo nedeljo je prav tako 27 dečkov in deklic pristopilo k prve mu sv. obhajilu. Drugi dan po novi maši je gospod škof šel na ogled zemljišča, ki ga je cerkveni odbor kupil za novo cerkev v čast Brezmadežni čudodelne svetinje.

Dva nova misijonarja v Torontu. V Torontu sta prispela preč. gospoda Andrej Prebil C. M., bivši misijonar na Kitajskem, potem pa več let goreč dušni pastir v Valparaiso v Chilu, ter Zrnek Anton, ki je po prihodu v Južno Ameriko deloval v različnih krajih. Vsi gospodje lazaristi bodo med slovenskimi naseljenci v Kanadi imeli dostj dela.

Tri slovenske usmiljenke v Torontu. Na pomoč slovenskim lazaristom v Torontu so prišle tudi slovenske usmiljenke, ki imajo zraven cerkve Marije Pomagaj že svojo hišo. 12. maja 1959 sta prišli s. Lidija Krek (ki je imenovana za prednico nove postojanke) ter s. Cecilija Prebil. 6. junija 1959 pa je dospela še s. Palmina Dvoršak.

Dva obiska pri Mariji Pomagaj. Slovenski misijonarji pri župniji Marije Pomagaj se razvesele vsakega duhovniškega obiska. Tako sta jih n. pr. obiskala slovenska duhovnika iz Združenih držav: dr. Emil Hodnik ter Rudolf Urbič.

Clevelandski romarji pri Mariji Pomagaj v Torontu. Marija Pomagaj rada vabi na svoje kanadske Brezje v Torontu. Vsako leto jo sedaj obiščejo slovenski clevelandski romarji. Letos so priromali 20. maja.

Cerkev Brezmadežne čudodelne svetinje. Cerkveni odbor za novo župnijo Brezmadežne čudodelne svetinje v New Torontu je že kupil zemljišče za novo cerkev in nad polovico že plačal. Upajo, da bodo drugo leto že mogli začeti z zidanjem.

Priznanje in zahvala. Dr. Andrej Far-kaš, župnik pri Sv. Križu v Bridgeportu,

Ct. v Združenih državah, pošilja za novo cerkev Brezmadežne čudodelne svetinje 100 dolarjev. V spremnem pismu takole izpoveduje: „Delj ko sem v Ameriki, tembolj občudujem delo pionirskih duhovnikov, posebej delo nekdanjih slovenskih frančiškanov, ki so pod vodstvom p. Kazimirja Zakrajška orali ledino v Združenih državah. Podoba je, da danes postajajo slovenski lazaristi v Kanadi to kar so bili nekoč slovenski frančiškani pri nas (v Združenih državah). Naj bo moj dar priznanje enega od Vaših tihih občudovalcev; z njim pohitim, ker pričakujem, da boste teh priznanj iz vrst slovenskih duhovnikov še veliko dobili. Pri tem imam še en tehten razlog. Točno pred dvema letoma sem v tem času visel med življenjem in smrtjo v bolnišnici usmiljenih sester v Bridgeportu. Vsekakor pa je bila v skrajni nevarnosti moja desna noga; časniki in radio so že poročali, da so mi jo zdravniki odrezali. Pa so mi sestre usmiljenke navezale na nogo čudodelno svetinjo — in zdravniki so mi rešili ne le nogo, marveč tudi življenje. Naj bo moj dar hkrati zapoznala zahvala Bogu in Brezmadežni.“

Misijonska pota g. Janeza Kopača C. M. Sredi aprila je imel tridnevno duhovno obnovo za Slovence v Sudburyju. 20. aprila je došel v Kirkland Lak, kjer je zopet ostal tri dni ter skušal pridobiti za svete zakramente staro in novonaseljenca. Od 23. do 26. aprila pa je obiskoval slovenske naseljence v Val D'Orju, takoj nato je odšel za slovenskim dušami v kraj Norando, končno pa je pohitel še med Slovence v Timmins, kjer je 1. maja zaključil duhovno obnovo.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Srebrnomašnik dr. Ludvik Čepon. Doma iz Ljubogojne zraven Horjula. Srednjo šolo je študiral na klasični gimnaziji v Ljubljani, bogoslovne vede pa na ljubljanski teološki fakulteti. Mašniško posvečenje je prejel 8. julija 1934 skupaj s svojim horjulskim rojakom g. Jankotom Oblakom, sedaj župnikom v št. Joštu nad Vrhniko. Zaradi operacije na želodcu je bil vedno bolj bolehen. Doma je napravil doktorat iz teologije, deloma

med drugo svetovno vojno, deloma pa po drugi svetovni vojni je študiral na Bibličnem institutu v Rimu. Službe doma: kaplan v Srednji vasi v Bohinju, prefekt v škofovih zavodih, nunski oče pri uršulinkah v Škofji Loki, med drugo svetovno vojno je bil nekaj časa študijski prefekt v ljubljanskem semenišču, honorarni predavatelj vzhodnih jezikov na teološki fakulteti v Ljubljani ter duhovni voditelj akad. kluba Straže. V Združenih državah je bil najprej v dušnopastirski službi. Potem se je deloma tudi zaradi bolehnosti vrnil za eno leto v Evropo ter obiskal Sveto deželo. Po vrnitvi v Združene države je poučeval bogoslovne vede v benediktinski opatiji Bennet Lak. Kmalu pa je postal bogoslovni profesor na St. Vincent College v mestu Latrobe. Tam poučuje tudi nemščino in ruščino. Med študenti uživa ugled in priljubljenost

Srebrnomašnik dr. Andrej Farkaš. Rodil se je 23. novembra 1908 v Klučarovecih na Murskem polju. Mašniško posvečenje je prejel v ljubljanski stolnici 8. julija 1934 po končani teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je kasneje napravil tudi doktorat. Leta 1945 je končal filozofsko fakulteto v Ljubljani ter napravil profesorski izpit. Na italijanski državni univerzi v Padovi je obiskoval fakulteto za politične vede ter leta 1947 napravil doktorat. Doma je bil najprej v službi v nadškofijskem konviktu v Zagrebu, potem profesor v domačem salezijanskem bogoslovju v Ljubljani in hkrati profesor na drugi državni gimnaziji; urejeval je tudi znane salezijanske knjižice. Precej zaslug ima za slovensko semenišče in bogoslovno fakulteto v tujini, ker je preko p. Antona Prešerna D. J., generalnega asistenta DJ, z dr. Tomcem prišel v avdienco k sv. očetu Piju XII. ter ugodno posredoval glede naselitve slovenskih bogoslovcev v benediktinski opatiji v Pragi in nadaljevanja fakultete. Pred odhodom v Ameriko je poučeval v salezijanskem bogoslovju v Milanu ter na salezijanskem bogoslovnem ateneju v Turinu. V Združenih državah je učil najprej v salezijanskih bogoslovnih šolah, potem pa je prišel za župnika v župnijo Sv. Križa v Bridgeport, kjer še sedaj deluje. Pred

dve letoma se je hudo ponesrečil, pa je vendar ostal pri življenju; sam se zahvaljuje Brezmadežni čudodelne svetinje za rešitev. Srebrno mašo je obhajal 28. junija. Pridgal mu je ljubljansk škof dr. Gregorij Rožman.

Srebrnomašnik dr. Milan Kopušar. Študiral je na klasični gimnaziji v Ljubljani, leta 1930 pa stopil v ljubljansko bogoslovje. Mašniško posvečenje je prejel 8. julija 1934. Še doma je začel med vojsko z doktoratom na teol. fakulteti, končal pa ga je na slovenski teol. fakulteti v izseljenstvu. Bil je kaplan v Dobruhi in v Višnji gori. V Združenih državah je bil najprej v zavetišču sv. Jožefa v Torringtonu (Wyoming), kmalu pa je prišel v državo Nebraska, kjer je bil nekaj let kaplan v Loup City, potem kaplan v bolnišnici sv. Jožefa v Alliance, končno pa je prišel za župnika v Ashton, kjer še sedaj uspešno deluje.

Srebrnomašnik dr. Anton Stopar. Doma je iz Boštanj. Gimnazijo je končal v škofovih zavodih. Leta 1930 se je vpisal na teološko fakulteto in stopil v ljubljansko semenišče. Mašniško posvečenje je prejel 8. julija 1934 v ljubljanski stolnici. Službe doma: kaplan v Tržišču in v Kočevju, prefekt v škofovih zavodih in med vojsko v Baragovem semenišču, kamor so se škofovi zavodi pred Nemci umaknili. Napravil je profesorski izpit za gimnazijskega kateheta; med vojsko je poučeval verouk na gimnaziji škofovih zavodov. V Italiji je bil ravnatelj in profesor na begunski taboriški gimnaziji, potem je odšel v škofijo Barbastro v Španiji, kjer je deloval na dveh župnijah, od leta 1950 pa uspešno deluje v Združenih državah v Nevadi, v škofiji Reno, v mladi, še misijonski, komaj 25 let stari škofiji. Bil je na več krajih za kaplana, sedaj pa je samostojen župnijski upravitelj. Sredi druge svetovne vojne je napravil doktorat iz bogoslovnih ved.

Srebrnomašnik Avguštin Zavbi. Doma je iz Zgornjega Tuhinja nad Kamnikom. Po končani maturi na klasični gimnaziji v Mariboru je jeseni leta 1930 stopil v ljubljansko semenišče ter obiskoval teološko fakulteto. Posvetil ga je ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman v ljubljanski stolnici 8. julija 1934. Do druge svetovne vojne je bil za kaplana v Žireh, med drugo svetovno vojno pa kratko dobo za kaplana v Begunjah pri Cerknici, kjer je župnikoval Viktor Turk, ki so ga komunisti umorili. Do maja 1945 je potem bival na Vrhnikih. V Sennigaliji je poučeval slovensko slovstvo na begunski taboriški gimnaziji, ker ga je slovstvo vedno veselilo. V Združenih državah je dobil službo v isti škofiji Reno kot njegov tovariš dr. Tone Stopar. Sedaj je v službi v stolnici v Reno. Tam je obhajal srebrno mašo, katere se je udeležil tudi tamkajšnji škof.

Novomašnik Joseph R. Arch. Novomašnik je slovenski ameriški rojak, stari starši so iz Slovenije; njegov oče, ki je po pokliu zdravnik, in mati pa sta že ameriška rojaka, oba bereta in pišeta slovensko. Novomašnik ima devet sester in dva brata. Rodil se je 28. februarja 1934 v Pittsburghu. Mašniško posvečenje mu je podelil pittsburghški škof John J. Wright v stolnici sv. Pavla, novo mašo pa je pel na praznik Marije Kraljice (31. maja) v svoji domači župnijski cerkvi Gospodovega rojstva v Pittsburghu.

Zlati jubilej slovenskih šolskih sester v Združenih državah. 12. oktobra 1900 so stopile na ameriška tla prve štiri slovenske šolske sestre. Naselile so se v Kansas City v Kansas. Ob zlatem jubileju štejejo v Združenih državah 18 postojank. Od leta 1926 je sedež njihove ameriške provincije v Lemontu, kjer so leta 1941 postavile nov prostoren samostan. V Ameriki so storile mnogo dobrega.

Izdaja: Konzorcij (Gregor Mali). — Urejuje: uredniški odbor (dr. Ivan Ahčin, Rivadavia 234, Adrogué FNCR, prov. Buenos Aires, Argentina). — Uprava: Stanko Škrbe, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina. — Tiska tiskarna Vilko, Castro Barros 917, Buenos Aires, Argentina.

